

Iskra

1

Ena izmed oblik dela Iskrinega kluba štipendistov je tudi vsakoletna razstava njihovih inovacijskih dosežkov. Odprta je bila v PPC v Ljubljani v dneh pred novim letom, že zdaj pa mladi Iskrini študentje vabijo na naslednjo razstavo, ki bo, kot poudarjajo, prav tako odraz njihovih hotenj in prizadevanj kot gmotnih možnosti. Članek o delu Kluba štipendistov Iskre objavljamo na zadnji strani. (Foto LD)

V novo leto

Glasilo delovnih ljudi Iskre vstopa v novo leto 1988 predvsem z željami uredniškega odbora, da poskuša njegovo vsebino izboljšati. Mislim da smo glede grafične plati naši zaenkrat kolikor toliko zadovoljivo rešitev, zagotovo pa bralci, prav tako pa tudi uredniški odbor še niso zadovoljni z vsebino glasila. Pri izdajanju glasila seveda nastaja vrsta težav in preprek za izboljšanje vsebine, ki jih bo treba z aktivnejšim delom novinarjev, uredniškega odbora in vseh, ki sodelujejo pri glasilu nenehno premagovati. Povsem upravičeno letijo včasih kritike na vsebino glasila o predolgih člankih; včasih tudi, da je preveč fotografij, da so v njem tudi za nekatere bralce nezanimive stvari. Težko je seveda pri tolikem številu članov delovnega kolektiva kot jih ima SOZD Iskra, zadovoljiti vse. Bralci imajo seveda različne okuse, vendar pa je naloga vseh, ki sodelujejo pri glasilu, da poskušajo najti takšno vsebino, ki bo nudila bralcem čimveč zadovoljstva pri branju. Eno izmed osnovnih vodil pri urejevanju glasila je seveda v tem, da bi obravnavali v glasilu v določenih časovnih obdobjih vse naše delovne organizacije, kar pa nam vedno žal ne uspeva zaradi pomanjkanja novinarjev na eni strani, na drugi strani pa tudi ustreznih prispevkov iz naših DO. Pogosto smo v dilemi, ali objavljati tudi sorazmerno kritične članke o delovanju v sami SOZD Iskra. Usmeritev uredniškega odbora na tem področju je, da mora glasilo vsebovati tudi članke z objektivno kritiko, na katero je tudi možno odgovoriti, pri čemer pa moramo jasno izpostaviti tudi poslovni interes in ugled imena same SOZD. V določenih primerih bi morali bolj mobilizirati kolektiv za določene akcije v SOZD Iskra. Ta naloga je tudi v letošnjem letu pred nami, ko bo treba uresničiti protiinflacijski program, določbe sprememb ZZD, ustavne spremembe in še vrsto drugih akcij, ki bodo terjale skrajne napore delovnih ljudi za premagovanje vseh teh težav.

Pavle Gantar

21. seja Področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD ISKRA

Vztrajamo na dolgoročno gospodarnejših odločitvah

Že drugič se je ob koncu decembra lani sestal Področni kolegij za RRD SOZD. Seja — vodil jo je član Poslovodnega odbora SOZD Rado Faleskini — je bila to pot v novi stavbi DO Iskra Delta v Ljubljani. Gostitelj mgr. Vanja Bufon je udeležencem ne le razkazal vse najvažnejše prostore in novo razvojno in proizvodno opremo, ampak je tudi predstavil organiziranost RR dejavnosti in odgovarjal na njihova vprašanja glede sedanje in bodoče usmeritve razvoja DO Delte, ki jo je izčrpno predstavil tov. Komunjer. O novih razvojnih laboratorijih v Iskri Delti in njeni raziskovalni dejavnosti bomo v kratkem objavili daljši zapis v našem glasilu.

V drugi točki dnevnega reda je kolegij zavzemal stališča in sprejel vrsto sklepov kot odgovor na vprašanje: zakaj se Iskra premalo vključuje v mednarodne, jugoslovanske in celo slovenske raziskovalno-razvojne projekte? Tako so OZD Iskre predložile 8 RR projektov za EUREKA, vendar do danes nimamo pravega pregleda nad uspešnostjo in stanjem te akcije, kar je treba takoj urediti, saj ocenjujemo, da bi lahko dobili do 20 mio \$ kreditov. Podobno je treba takoj urediti stanje in pregled nad našimi RRprojekti za kompleksni program SEV. Za Regionalni program UNDP za Evropo za IV. programski cikel (1987 — 1991) je bilo tako malo zanimanja za njihovih 40 projektov s petih različnih področij, da je moral Zavod SRS za mednarodno znanstveno, tehnično, prosvetno in kulturno sodelovanje razpis ponoviti, čeprav je Upravni svet tega programa že februarja odobril sredstva za realizacijo. To se bo isto ponovilo, ko se bo pojavil italijanski paket v vrednosti ca 300 mio \$ pod izredno ugodnimi pogoji (odplačilna doba 20 let, obrestna mera 2,3%, skupno tveganje) za RR projekte, ki bi omogočili razvoj produktov za italijansko tržišče? Nasploh ugotavljamo, da v Zahodni Evropi dodatno financirajo večnacionalne RR projekte, oz. povečujejo % javnih sredstev. Tudi predsednik ZIS B. Mikulič je izjavil: svoje RR plane moramo realizirati (t. j. na drugih področjih skupne porabe pa ostanejo redukcije še nadalje v veljavi).

Zakon o zagotavljanju in uporabi sredstev za pospeševanje tehnološkega razvoja Jugoslavije je bil sprejet in tudi pri teh projektih mora biti Iskra ustrezno udeležena in za to prejeti ustrezne vsote denarja, saj bo na zvezni ravni združeno kar precej denarja iz »bencinskega dinarja« in drugih virov. To tudi po-

meni, da OZD Iskre ne bodo združevale tega denarja iz dohodka ipd., zato bi morale relativno višino vlaganj v razvoj lastne dejavnosti vsaj obdržati, če ne celo povečati, kar bodo storili n. pr. v sosednji Italiji. Člani kolegija bodo v vseh DO Iskre podprli ta prizadevanja in pobliže seznanili vodstvo z razlogi za sprejem takih stališč tudi glede rasti sredstev za razvoj lastne dejavnosti, v letni program SOZD za leto 1988.

Istega dne je skupščina Raziskovalne skupnosti Slovenije obravnavala programe RSS in PORS za leto 1988 in plan akcij za izvedbo zastavljenega programa. Težišče programa je ustvarjanje novega znanja in tehnologij ter pospešeno usposabljanje novih raziskovalcev na težiščnih RR področjih in njih usmerjanje k inovativnemu razvoju gospodarstva in družbe, usklajeno s sedanjo gospodarsko situacijo, ko se pogloblja gospodarska in razvojna kriza.

Prodaja izdelkov slovenske industrije namreč na domačem trgu pada, v izvozu pa zaradi tehnološke zaostalosti dosegamo le pod povprečne cene. V letu 1988 naj bi RSS hitreje zagotavljala znanstveno, tehnološko in kadrovske podpore za prestrukturiranje gospodarstva. Za leto 1988 pa ostajajo še naprej v veljavi glavni strateški cilji, zastavljeni s srednjeročnim planom. Kolegij je ugotovil, da je del teh ciljev »napisan na kožo Iskre«, zato je tembolj nerazumljivo, da se nekatere Iskrine organizacije premalo vključujejo v te RR projekte, za katere se odobravajo nevračljiva sredstva. S tem v zvezi je kolegij sprejel celo vrsto sklepov za izboljšanje tega stanja, da bi tako neposredno, ali posredno prek zunanjih RO dobili najpozneje leta 1989

od RSS in PORS najmanj toliko sredstev, kolikor jih združujemo. Posebej bo treba sprejeti odločitev, ali naj bi v RSS, oz. PORS zahtevali ustanovitev posebnih »raziskovalnih enot« n. pr. Računalništvo, Telekomunikacije, Informatika in, ali naj bi predložili banki v en sam paket povezane zahteve za sanacijo, oz. revitalizacijo tistih DO Iskre, ki so v težavah. Naše OZD se bodo morale bolj dolgoročno povezovati z zunanjimi RO in zlasti z obema univerzama, Iskra pa bi morala ca 10% investicij oddeliti za investicije v univerzo.

Čeprav je kolegij že na svoji seji 28. 10. 1987 sprejel osnutek predloga usmeritve razpisanih sredstev SOZD za strateške razvojne programe SOZD v višini 1,8% od planiranega dohodka SOZD za leto 1988, kar je tudi v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana SO ZD za obdobje 1986 — 1990, se je ponekod v Iskri pojavil dvom, ali ni to preveč glede na krizno situacijo v določenih DO Iskre. Velika večina članov kolegija je odločno zagovarjala mnenje, da je treba ta sredstva neokrnjeno združiti iz več razlogov: predstavljajo le ca 7% vseh vlaganj v RRD, so normalno vračljiva z 12% nadomestila in s predpisano revalorizacijsko stopnjo pa čeprav s triletnim moratorijem in petletno dobo vračanja. Torej niso nikakršna »poraba«, ki bi jo bilo mogoče zmanjšati in tako nekaj prihraniti samo s tem, da jih ne bi združili v predvideni višini.

Povsem drugo vprašanje pa je, ali so ta sredstva usmerjena v »prave« strateške razvojne projekte in ali 82 takih projektov le ni preveč. O tem pa odločajo samo DO Iskre, ki so za leto 1988 predložile vse te projekte. SOZD namreč ne razpolaga s temi sredstvi. Po mojem mnenju

tista DO, ki bi želela že v letu 1988 koncentrirati del teh sredstev n. pr. v en sam, svoj ali še bolj medbratnji projekt verjetno ne bi naletela na nikakršne ovire, ne v programskih svetih, ne v Področnem kolegiju za raziskovalno dejavnost, ne v Odboru za razvojni program in raziskovalno dejavnost in ne v delavskem svetu SOZD. Treba pa je vedeti, da so to edina sredstva za RR v SOZD, ki jih je mogoče začasno prelivati, jih uporabiti za sofinanciranje RR nalog skupnega, integrativnega in infrastrukturnega pomena za SOZD, ob njih ugotavljati in preprečevati možen nastop prekinitve programov proizvodnje med dvema, ali celo več OZD Iskre, se dogovarjati o potrebah ene, ali več OZD Iskre po novih izdelkih druge OZD Iskre, o možnem skupnem osvajanju proizvodnje bolj kompleksnih izdelkov, oz. naprav, ali sistemov v Iskri in še o vrsti drugih važnih vprašanj razvoja Iskre. Kolegij pa je naklonjen zamisli, da bi izboljšali metodologijo odobrevanja, spremljanja in zaključevanja RR nalog, sofinanciranih iz ZS za SRP. O vsem tem se bodo člani kolegija pogovorili z vodstvi svojih DO.

Prav tako je kolegij vztrajal, da se vlaganja v raziskovalno-razvojno dejavnost v nobeni DO Iskre ne bi smela zmanjšati in oporeka nekatere ekonomistom in finančnikom, ki nameravajo ustvarjati »prihranke« z zmanjšanjem vlaganj v raziskovalno-razvojno dejavnost tam, kjer je to lahko neustrezno, namesto da bi se borili za odpravo resničnih virov izgub. Znano je, da imajo izdelki elektronske industrije t. i. življenjsko dobo 5 let, dostikrat pa še manj.

Po tem času jih je potrebno izboljšati, spremeniti, zamenjati, sicer postanejo nerentabilni. Znano je tudi, da Iskra vedno bolj zaostaja za svojimi konkurenti na svetovnem tržišču. Dohitevanje konkurentov — kljub krizni situaciji — pa zahteva najmanj tolikšna vlaganja v raziskovalno-razvojno dejavnost v Iskri, kot so vlaganja naših konkurentov. Vprašamo se lahko tudi, koliko časa bomo še lahko samo finančno sanirali vedno več izgub, če ne bodo imeli pripravljenih v svetovnem merilu rentabilnih programov proizvodnje. In tudi o vsem tem naj bi se člani kolegija pogovorili z vodstvi svojih DO.

Vladimir Ileršič

»Morda bi raje rekel, da na leto 1987 gledam z mešanimi občutki: po eni strani smo se v Iskri srečevali z mnogimi težavami, tudi izgubami, vendar pa bi morali ta položaj primerjati tudi s trendi, ki so se pojavljali v svetu že nekaj let poprej. Pozabljamo namreč, da so se v razvitem svetu srečevali s podobnimi težavami že pred nami, ti problemi pa se imenujejo prehod na nove tehnologije, ki zahtevajo drugačno strukturo zaposlenih, manjše število zaposlenih, itd. Poleg časovne odmaknjenosti pa je razlika tudi v tem, da so imeli tam drugačne vzrode za reševanje problemov kot jih imamo pri nas.

Rad pa bi opozoril na negativizem, ki se vse bolj pojavlja v naši družbi in tudi v Iskri, ko že kar po neki praksi vse skupaj mečemo v en koš in ne znamo razlikovati dobro od slabega. Obnašamo se, kot da je vse slabo. S takšnim pristopom, s takšnim malodušjem ne bomo našli poti iz težav.«

— In kako ocenjujete delo Iskre Commerce v minulem letu?

»Dejal bi, da smo kljub velikanskim težavam in problemom kolikor toliko uspešno zaključili leto 1987. K temu je veliko pripomogel tudi akcijski načrt, ki smo si ga zastavili v IC. Realizirali oziroma približali smo se vsem prodajnim načrtom tako na domačem kot tujih tržiščih, predvsem pa smo ponosni, da smo izredno uspešno izvažali na zahtevni razviti zahod, kjer smo letni plan presegli za 4%, realizacijo iz leta poprej pa celo za 15%.

— Kaj pa na ravni celotne Iskre ocenjujete za morda enega najbolj uspešnih premikov v minulem letu?

»Ker je Iskra velik organizem, je potrebno več časa za sprožitev različnih procesov, lani pa se je le začelo spreminjati na področju zaposlovanja, v odnosu do kakovosti, zatem do investicij in nenazadnje do trženja. Iskra je začutila, da ne sme biti več proizvodno, pač pa tržno naravnana firma.« Trženje ni prodaja tistega kar proizvedemo!«

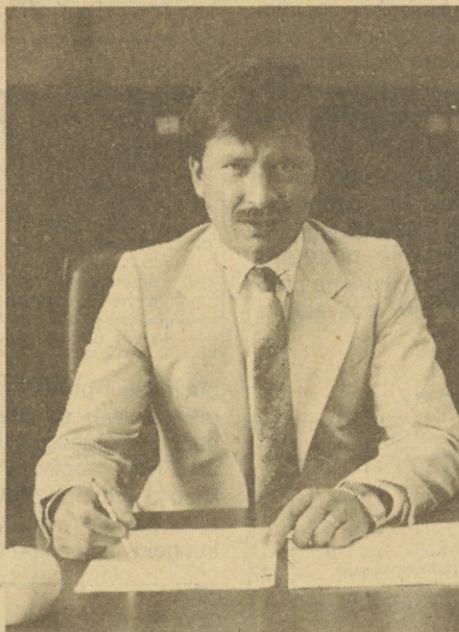
— Nekdo mi je rekel, da je bil največji greh minulega leta v tem, da se zaradi improvizacij in neprestanega eksperimentiranja, pa tudi preklinjanja na račun zakonodaje, nismo dosti naučili. Zatorej, je kar najbolje, da »stopiva« v leto 1988!

»Žal še vedno niso znani pogoji, v katerih bomo delali v Jugoslaviji, ne vemo tudi kakšen bo devizni sistem, zaradi vseh neznank pa se ne moremo opredeliti tudi za pravi načrt, za pravilne mehanizme delovanja.

Posebej bi rad poudaril, da je Iskrino stališče do devizne zakonodaje že dolgo znano. Zagovarjali smo ga povsod, tudi na zvezni ravni, žal pa v Jugoslaviji še vedno prevladujejo interesi uvoznikov in ne izvoznikov. V Iskri smo prepričani, da mora imeti tisti, ki je večji izvoznik, ustrezno podporo celotnega sistema, in torej ne samo devizne zakonodaje, seveda pa je pomembna predvsem razpoložljiva pravica do deviznega priliva ob opuščanju nekega racionalnega zadovoljevanja splošnih deviznih potreb države. V Jugoslaviji pa so medtem še vedno prisotni zabrisani mehanizmi, kot napr. različne uvozne pravice, različne pozicije, različne fizične kvote, različni letni kontingenti, torej vse to, kar ni neposredno vezano na izvozne učinke. Iskra pa si ne želi takšnih mehanizmov pač pa neposredno odvisnost od dela, od izvoza.«

— Toliko o teh mehanizmih, še toliko bolj, ker mnogi med njimi nimajo nobene zveze z logiko tržišča. Kakšno pa bo po vašem mnenju to tržišče v leto 1988?

Pogovor z Janezom Vipotnikom

Neka splošna ocena mnogih v Iskri za minulo leto je ta, da je bilo to leto improvizacij in eksperimentiranja ter da bi ga bilo najbolje čim preje pozabiti. Z nič manj mešanimi občutki vstopamo v leto 1988, ki najverjetneje ne bo nič lažje, pri vsem tem pa se nikakor ne smemo prepustiti malodušju. O vsem tem smo se pogovarjali z glavnim direktorjem Iskrine regionalne tržne organizacije Iskre Commerce Janezom Vipotnikom.

»Trženje ni le prodaja tistega kar izdelamo!«

»Vsekakor je jasno, da tržišča bodo, vendar pa bodo odprta le za bolj sposobne, za tiste, ki bodo imeli izdelke, ki bodo imeli ustrezno kakovost, pa tudi za tiste, ki bodo našli načine za prodajo tudi v bolj zapletenih razmerah. Ob tem bi rad opozoril, da ima Iskra razvejano mrežo doma in v tujini, ki pa jo še vedno ne izkorišča dovolj. Pri tem naj še

poudarim, da moramo v Iskri vzpostaviti še dosti bolj neposredne povezave v verigi trženja, razvoja, investicij, proizvodnje in ponovno trženja.

Ne morem tudi mimo preveč razpršenega Iskrinega trženja, saj smo prisotni na prevelikem številu tržišč. To pa je seveda v nasprotju z našimi omejenimi kadrovskimi in finančnimi potenciali. V leto 1988 bomo morali tudi na tem področju narediti mnogo več.«

V zadnjem času se v Sloveniji vse bolj pojavljajo teze o tem, da so manjša podjetja bolj uspešna, bolj elastična, lažje obvladljiva, pač po načelu »majhen je ljubeč — small is beautiful«. Ni to v nekem nasprotju s prakso v tujini?

»V svetu je izredno opazen proces integracije, proces združevanja kapitala in predvsem razvojnih in drugih znanj. Kritične mase na tem področju so še vedno pomembne. Prav v zadnjem času so napravili nekaj ocen, kakšen bo svet po letu 2000. Gibljejo se od zelo pesimističnih do zelo optimističnih, vendar pa prevladuje v poslovnem svetu strokovna ocena, da bodo korporacije še vedno najbolj uspešna oblika delovanja gospodarstva. Tem svetovnim trendom se tako v Jugoslaviji kot v Iskri ne bi smeli izogniti, seveda pa moramo presoditi, kaj sodi v korporacijo in kaj ne, koliko je lahko heterogena, koliko je potrebno tistih skupnih ciljev in vrednot, ki naj združujejo tak organizem, itd.«

— Gotovo ne smeva tudi mimo izobraževanja v Iskri, še zlasti ne zato, ker se je na primer v bližnjo Iskrino zunanjetrgovinsko šolo, na katero smo bili tako ponosni, prijavilo le pet, oz. po zadnji informaciji šest kandidatov...

»Žal je že tako, da namenjam v Iskri še vedno premalo pozornosti izobraževanju. Da bi še uspešneje tržili na zunanjih tržiščih, bi morali v tujini, predvsem pa v ZDA, prav zdaj šolati, mislim na redni študij, najmanj 50 strokovnjakov. Hkrati bi morali skrbeti za dopolnilno izobraževanje vseh vodilnih in vodstvenih kadrov, kadrov, ki se zdaj vse preveč ukvarjajo z operativnimi in premalo s strateškimi zadevami. Kar pa se števila kandidatov za ZT-šolo tiče naj povem, da gre za sistem in kriterije prijavljanja, ko vpis ni odvisen od lastne presoje, pač pa od želja delovnih organizacij.«

— Seveda me kot novinarja Iskre Commerce zanima, kakšna bo prihodnost IC-ja?

»Mislim, da je najbolj pomembno to, da moramo v Iskri govoriti o celoviti tržni funkciji, o najbolj uspešnih in o najbolj racionalnih nastopih na vseh tržiščih. Natančno moramo opredeliti vsa dela in opravila, ki sodijo v produktno in regionalno trženje, s tem, da je produktno trženje v proizvodnih delovnih organizacijah, ki pa morajo natančno opredeliti delitev dela med TOZD in DO, saj razdrobljena poslovna funkcija ne more prispevati k uspešnosti kateregakoli gospodarskega subjekta. Pri tem bomo morali presoditi, kaj je racionalno, da je skupaj na enem mestu, kaj pa je tisto, kar mora biti, npr. zaradi samoiniciativnosti, v posamezni DO. Vsekakor pa mora biti to strokovna presoja in ne stvar ambicij posameznikov. Takšno strokovno oceno je Iskra sposobna narediti.«

Sva morda še na kaj pozabila?

»Mislim, da ne, rad pa bi to priložnost izkoristil ter zaželel vsem Iskrašem, da bi v leto 1988 z veseljem hodili v službo.«

Lado Drobež

Poročilo o poteku predstavitev izobraževalnih oblik, e

Uvod

Sodobni razvojno-raziskovalni proces terja nenehno dopolnjevanje, širjenje in izpopolnjevanje znanja. Takšno znanje lahko pridobivamo na formalne in neformalne načine: z udeležbo na raznih tečajih, seminarjih, specializacijah, ogledi strokovnih razstav, sejmov, s samoizobraževanjem, medsebojnim poučevanjem in nešteti drugimi izobraževalnimi oblikami.

To je vidno tudi v želji po organizirani izmenjavi znanja. V sodelovanju s Službo izobraževanja so začeli s predstavitvami izobraževalnih oblik, ki so se jih udeležili v tujini.

Nekaj zato, ker je udeležba na tovrstnem izobraževanju draga in moramo nenehno dokazovati, da je potrebna; predvsem pa zato, ker ima pozitivne strokovne* in motivacijske učinke.

3.3. Rekapitulacija udeležencev Razvojnega instituta:

Z. št.	Izobraževalna oblika	št. vseh	št. iz RI	%
01.	LOCAL AREA NETWORKS FOR FACTORIES	0	evidence ni	
02.	EMI - PRACTICAL FIXES	12	10	83,3
03.	COMPUTERS AND APPLICATIONS	11	5	45,5
04.	FLAT PANEL DISPLAYS	7	6	85,7
05.	GROUNDING AND SHIELDING	49	13	26,5
06.	BEDIENEN, BEOBACHTEN, FRQ-TOKOLLIEREN	14	11	78,6
07.	ADVANCED MICROPROCESSOR SYSTEM DESIGN	28	21	75,0
08.	DESIGNING SIGNAL PROCESSORS WITH DSP AND BIT-SLICE CHIPS	38	32	84,2
8	SKUPAJ:	168	98	58,3

3.1. Izobraževalne oblike in izvajalci predstavitev

Z. št.	Izobraževalna oblika	Datum	Izvajalec	št.
01.	LOCAL AREA NETWORKS FOR FACTORIES	12.06.87	Srecko Klančar	9
02.	EMI - PRACTICAL FIXES	14.06.87	Zdravko Zore	12
03.	COMPUTERS AND APPLICATIONS	03.09.87	Jero Berce	11
04.	FLAT PANEL DISPLAYS	18.09.87	Franc Vogrin	7
05.	GROUNDING AND SHIELDING	25.09.87	Marin Sever	49
06.	BEDIENEN, BEOBACHTEN, FRQ-TOKOLLIEREN	02.10.87	Borut Preložnik	14
07.	ADVANCED MICROPROCESSOR SYSTEM DESIGN	06.11.87	Joze Bizjak	28
08.	DESIGNING SIGNAL PROCESSORS WITH DSP AND BIT-SLICE CHIPS	13.11.87	Ivo Eržen in Matjaž Mlinsek	38
8	SKUPAJ:	06-11.87	9	168

Za delavce Razvojnega instituta velja, da uresničujejo načelo »učče se družbe« (Learning Society), v kateri smo vsi »učitelji« in »učenci« (vsakdo je lahko drugemu vir znanja).

Organizacija predstavitev

V službi izobraževanja usklajamo z vodji sektorjev termine predstavitev. Z udeleženci izo-

braževalnih oblik v tujini (izvajalci predstavitev) se pogovorimo o načinu in organizaciji predstavitev. Z njimi pregledamo literaturo, ki so jo prejeli in pripravimo gradivo, določimo cilje predstavitev in ugotovimo, komu bi bile infor-

macije o tečaju najbolj koristne. Vabila obesimo na oglasne deske, posebej pa jih pošljemo vsem vodjem sektorjev TOZD Razvojni institut — in direktorjem ter aplikativnim razvijalcem v TOZD za katere mislimo, da bi jih

RS	110	120	130	160	170	180	190	SKUPAJ
DEL-NAL								
R-1		1				1		1
R-2								1
R-3			2					2
R-4		2						2
R-5	2	14	34			1		51
R-6		4	9	1				14
R-7		1	4	1	1	2		9
R-8						1		3
R-9			6			1	1	8
vod. odd		2	2					4
vod. RS			3					3
SKUPAJ:	2	24	62	2	1	6	1	98

3.2. Udeleženci predstavitev:

01. LOCAL AREA NETWORKS FOR FACTORIES 9

evidenca se ni vodila

02. EMI - PRACTICAL FIXES 12

RI (RS 130): 10:

AVNI 2

R-3: 1
R-5: 4
R-6: 1
R-8: 1
R-9: 1
vodja oddelka: 1
vodja RS: 1

03. COMPUTERS AND APPLICATIONS 11

RI: 5

AVN: 3

TNE: 1

SISTEMI: 2

RS 120: 2 RS 130: 2 RS 170: 1
R-5: 2 R-7: 1
vodja RS

predstavitev morala zanimati.

Predstavitev izvajamo v učilnici, ki je opremljena z vso potrebno izobraževalno tehnologijo tako, da lahko predstavimo celotno gradivo, ki ga prinesejo izvajalci s seboj (prosojnice, fotokopije prosojnic, diapozitivi, fotografije, članki, videokasete ipd.).

Podatki

Anketni vprašalniki:

Nekajkrat (trikrat) smo udeležence predstavitev anketirali. Zanimalo nas je, na kakšen način izvedo za predstavitev, zakaj so se je udeležili in kaj o njej mislijo.

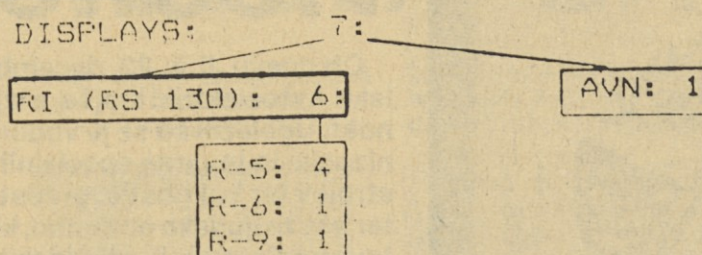
Večina (63,3%) izve za predstavitev z oglasnih desk, ostale pa nanjo opozorijo sodelavci (23,3%), ali pa jih določijo vodje sektorjev (13,3%).

Večina se je predstavitev udeležila, ker je menila, da jim bodo informacije koristile pri delu (83,3%), ostali pa zaradi osebnega interesa (16,7%).

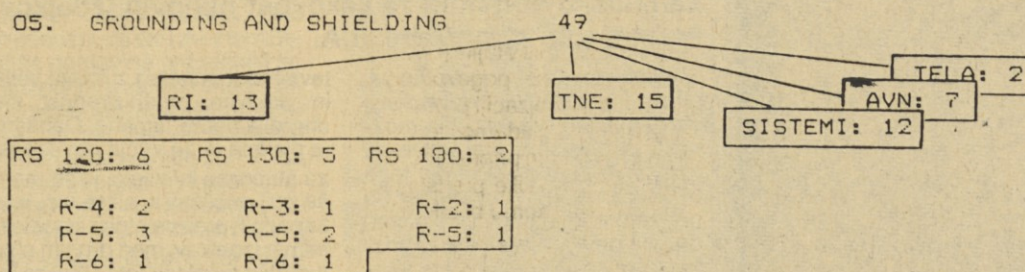
Skoraj vsi ocenjujejo, da so takšne predstavitve koristne, radi pa bi, da bi povečali nazornost predstavitev.

e jih udeležujejo delavci razvojnega instituta v tujini

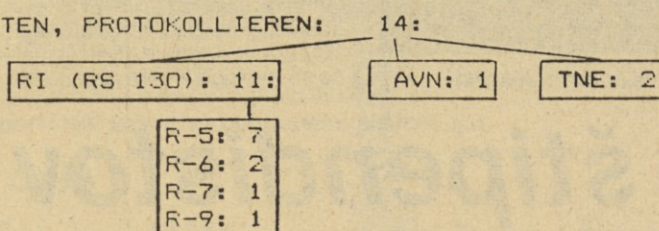
04. FLAT PANEL DISPLAYS:

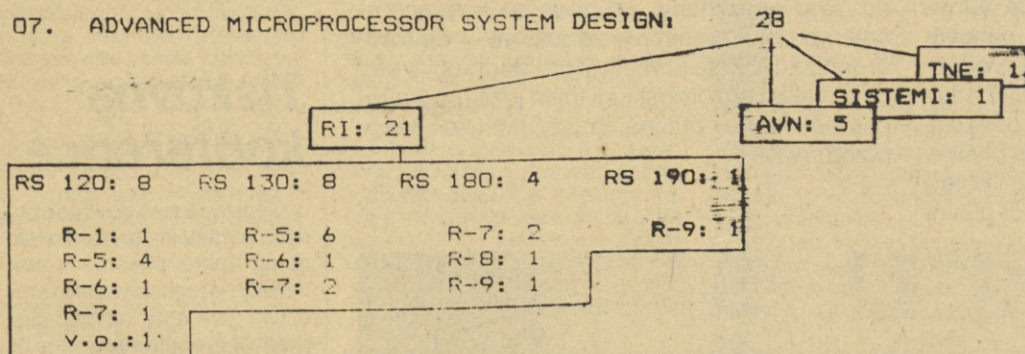
05. GROUNDING AND SHIELDING

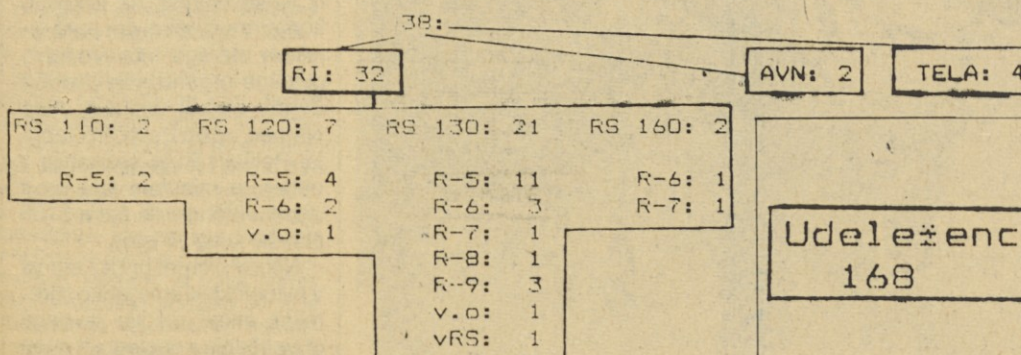
06. BEDIENEN, BEOBACHTEN, PROTOKOLLIEREN:

07. ADVANCED MICROPROCESSOR SYSTEM DESIGN:

08. DESIGNING SIGNAL PROCESSORS WITH DSP AND BIT-SLICE CHIPS:

Zaključki

S tem poročilom smo skušali analizirati, katere predstavitve izobraževalnih oblik smo organizirali in kdo se jih udeležuje. Predvsem so nas zanimali udeleženci iz TOZD Razvojni institut.

Najbolj obiskane so bile predstavitve tečajev: Grounding and Shielding, DSP, Advanced Microprocessors System Design; za delavce Razvojnega instituta pa je bila najbolj zanimiva predstavitev DSP. Do sedaj smo organizirali 8 predstavitev z 9 izvajalci.

Povprečno se je vsake predstavitve udeležilo 21 delavcev Avtomatike, oz. 12 delavcev iz TOZD Razvojni institut.

V omenjeni TOZD je največ udeležencev iz razvojnega sektorja Avtomatizacija v industriji (kar je razumljivo, saj so bili skoraj vsi izvajalci iz tega sektorja) in iz razvojnega sektorja Avtomatizacija v energetiki. Iz ostalih TOZD pa so se predstavitev najpogosteje udeležili delavci TOZD AVN.

Največ udeležencev opravlja dela in naloge R-5 (razvijalec 5) — 52%. V glavnem so to mladi diplomirani inženirji elektrotehnike, s povprečno 1 letom delovnih izkušenj, ki očitno še niso zadovoljni s svojim znanjem in iščejo različne poti do njega.

Iz ankete in naraščajočega zanimanja za predstavitve zaključujemo, da so predstavitve koristne. Veljalo bi razmišljati tudi o organizaciji predstavitev pomembnejših izobraževalnih oblik, ki so se jih udeležili delavci Iskre Avtomatike v Jugoslaviji.

Janka Lazarevič
Miran Marano

* Tisti, ki odhajajo na takšna izobraževanja prihajajo v stik z dogajanjem in razmišljanjem »v svetu«, ugotavljajo na kateri stopnji tehnološkega razvoja smo, navezujejo stike s strokovnjaki in »kolegi«, da ne govorimo posebej o znanju, ki ga pridobivajo).

Udeleženci
168

RI:	98
AVN:	21
TNE:	19
SIST.:	15
TELA:	6
nerazp.:	9

Visoko priznaje JLA tovarni ERS

Ob dnevu JLA, 22. decembru je bila v novogoriški Iskri Avtoelektriki krajša, a izjemno pomembna slavnost. Udeležili so se je vodilni delavci delovne organizacije in tovarne specialnih električnih rotacijskih strojev ter kot gostje, predstavniki zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, ki so na slavnosti predali tovarni električnih rotacijskih strojev eno izmed najlepših daril — Srednjo plaketo zveznega sekretariata za ljudsko obrambo za kakovost njihovih izdelkov, namenjenih za potrebe JLA.

Na slavnosti je Robert Žerjal, glavni direktor Avtoelektrike predstavil gostom delovanje in možnosti za še večje uveljavitve na svetovnih in domačih trgih tega 3700 članskega kolektiva ter ob prejemu visokega priznanja med drugim dejal: »Čeprav je to priznanje podeljeno delavcem v tovarni ERS, je enako pomembno za ves kolektiv, saj tvorijo jedro temeljne organizacije ERS prvi delavci, ki so prišli vanjo iz drugih TOZD Avtoelektrike. Profesionalno so pristopili k opravljanju zah-

tevnih del in nalog, njihova volja in pravilna organiziranost sta obrodila dobre uspehe. Današnja plaketa je še večja obveznost za še boljšo kvaliteto, ki se mora še bolj približati kvaliteti izdelkov zapadnih proizvajalcev avtoelektričnih izdelkov, med drugim smo tudi zato proglasili leto 1988 za leto kvalitete.

Rad bi izrazil zahvalo vsem pripadnikom naše JLA, ki so pripomogli s svojim sodelovanjem, da je tovarna ERS dosegla tako dobre rezultate prav v kvaliteti izdelkov, enako velja moja zahvala vsem delavcem tovarne ERS, še posebej Gabrijelu Pelikanu, kot začetniku na tem področju ter Rinaldu Perfeti. Z vašim doprinosom ste ponesli dobro ime Iskre v sam vrh naših oboroženih sil, zato še enkrat zahvala vsem, pri-

padnikom JLA pa najlepše čestitke ob 22. decembru.

Preden je podelil plaketo, je spregovoril tudi odposlanec zveznega sekretariata in poudaril:

»Danes vam zvezni sekretariat podeljuje srednjo plaketo, vendar sem prepričan, da ni več daleč dan, ko boste prejeli tudi najvišje priznanje, veliko plaketo. Zelo smo ponosni, da ste prvi v tem delu naše domovine prejemniki tega priznanja, zato iskrene čestitke. Izredno cenimo vašo prizadevanja, da ste osvojili zahtevne tehnologije za potrebe JLA in, da nenehno stremite k stalnemu izpopolnjevanju in novostim. Izredno lepo je sodelovati z vami, za kar se vam iskreno zahvaljujem, pri vašem nadaljnjem delu pa vam v svojem in v imenu zveznega sekretariata želim že veliko uspehov.«

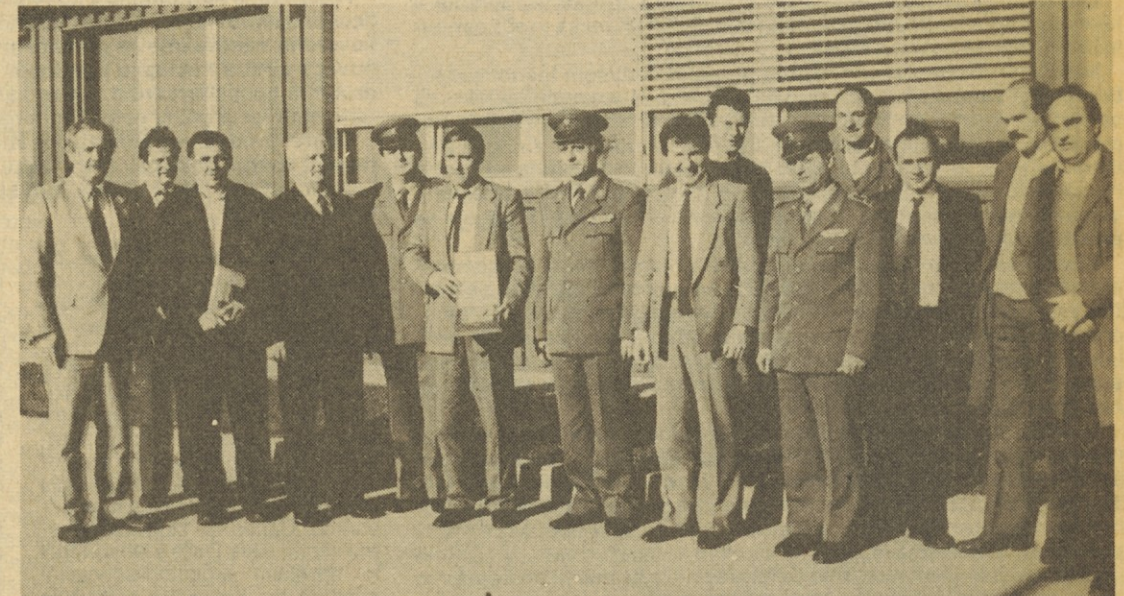
Za prejeto priznanje se je v imenu vseh delavcev TOZD ERS zahvalil Aleksander Marušič, di-

rektor TOZD ter popeljal goste na ogled njihove proizvodnje. Prejeta srednja plaketa JLA za

kakovost je dejansko dokaz do- brega dela in moralna vzpodbu- da ter obveznost za še boljše de-

lo v naprej, posebej letos v letu kvalitete v Avtoelektriki.

M. R.

Spominski posnetek po prejemu plakete JLA

Srečanje jubilarov dela

Najžlahtnejša odlika — pripadnost kolektivu

Ena stran našega glasila bi bila premajna, če bi hoteli poimensko objaviti vse tiste zveste privržence kolektivu novogoriške Iskre Avtoelektrike, ki so lani praznovali, oz. dopolnili 10, 20 in celo 30 let dela v tej ustvarjalni skupnosti. Zato naj raje postrežemo z zanimivim podatkom. Naredili smo kratek izračun in sešteli vso njihovo dobo. Končna vsota je kar prek 2000 let in še ti podatki so le za zaposlene v Sem- petru.

Delovne jubileje so jubilarji skupaj proslavili na kratki, a pristrčni slavnosti zadnje dni lanskega leta. Zbrali so se v delavski restavraciji, kjer jih je najprej pozdravil predsednik sindikata Miloš Vodopivec, za njim pa je stopil pred mikrofon glavni direktor Robert Žerjal in vidno zadovoljen, da stoji pred množico zvestih in ustvarjalnih Iskrašev med drugim dejal: »Drage sodelavke in sodelavci, vsi dobro veste, da je bila pot od ustanovitve naše delovne organizacije do danes strma in uspešna, beležili smo stalen razvoj kolektiva, ki je iz majhnega števila zaposlenih postal danes pravi gigant s 3700 zaposlenimi, ki izvažajo okrog 35% svoje proizvodnje, kar nanese približno 25 milijonov dolarjev. Čeprav je na slavnosti, kakršna je vaša danes težko prikazovati podatke pa je le prav, da se spomnimo, kakšen ogromen napredek smo dosegli tudi z vašo pomočjo. Zgradili smo kolektiv s takšno in drugačno opre-

mo, tehnološko, prostorsko in organizacijsko, Iskra pomaga in poskuša reševati probleme v vseh krajevnih skupnostih, od koder prihajate na delo.

Beležimo tudi dvig družbenega standarda, pri čemer mislim na urejeno zdravstvo in zobozdravstvo, počitniške dejavnosti, prehrano itd. Tu seveda ostaja veliko nalog, ki jih nameravamo v naslednjem obdobju še bolje urediti, seveda pa bo vse odvisno od naše poslovne uspešnosti. Vendar le-ta ni odvisna le od

vas, od vaših pridnih rok in pametnih zamisli, ampak, predvsem v zadnjem času, vse bolj od predpisov, ki posegajo na razna področja našega dela. Vendar nas to ne sme odmakniti od glavnega cilja in osnovne usmeritve, da je le kvalitetno delo tisto, ki nam prinaša dohodek in, ki se lahko zoperstavlja še tako togim predpisom.

Leto, ki je za nami bomo zaključili relativno uspešno, z izjemo tovarne vžigalnih tuljav v Bovcu, kjer trenutno še ni pogojev za pozitivno

poslovanje. Tudi za leto 1988 so izgledi taki, da bi morali biti uspešni, odpirajo se nam možnosti rasti proizvodnje in produktivnosti ter izvoza. V letu 1988 pa se obetajo boljši časi tudi za VT Bovec.

Izredno pomembno je, da imamo radi življenje v kolektivu, da čutimo pripadnost delovni organizaciji, ki kljub zaostrenim razmeram dobro posluša in, ki ima pred seboj odprto prihodnost, odvisno od nas samih, kako si jo bomo začrtali, kako se bomo razumeli, kakšen pristop k delu si bomo utrli, da bomo dosegli čim boljše rezultate in se po njih pravilno nagrajevali. Dosedanje delovne zadolžitve ste tudi vi jubilarji dobro opravili, vaš prispevek je padel na plodna tla, to pa nam daje realne možnosti za nadaljnji napredek Avtoelektrike. Še naprej vam želim dobro počutje v Avtoelektriki, zahvaljujem se vam za ves vložen trud in vam še enkrat čestitam k jubileju, je zaključil glavni direktor Robert Žerjal.

Srečanje se je nadaljevalo še dolgo, ob obujanju spominov na prehojeno delovno pot. Ob zaključku članka s tega prijetnega slavnostnega jubilarja pa moramo z velikimi črkami zapisati STANO MIHELJI, delavko tovarne velikih zaganjalnikov, saj je imela med vsemi najstarejši jubilej — 30 let dela pod Iskrino zvezdo. Vsem še enkrat iskrene čestitke za 2000 letno zvestobo Avtoelektriki.

M. R.

Robert Žerjal, glavni direktor Avtoelektrike pozdravlja jubilarje dela

Plaketa JLA za kakovost tovarni ERS in Iskri Avtoelektriki

Srečanje štipendistov

Iskra Avtoelektrika Nova Gorica ima na poklicnih, srednjih, višjih in visokih šolah v Sloveniji kar 301 štipendista. Da bi se z načrti te delovne organizacije pa tudi z izmenjavo njihovih mnenj kar najbolje seznanili, so jih tik pred iztekom leta povabili na srečanje v delovno organizacijo. Seveda vseh niso mogli povabiti, tudi zaradi prevelikega števila, zato so prišli le učenci in študentje višjih letnikov. Poleg kadrovskih delavcev, jih je sprejel tudi glavni

direktor in jim v več kot uri trajajočem razgovoru razgrnil načrte kolektiva, ki bodo odvisni tudi od njihovega znanja, ko bodo po končanem šolanju dobili zanimive zaposlitve v delovni organizaciji. Zato je večkrat poudaril »učite se, dajte veliko pozornost tudi tujim jezikom, vašo pomoč bomo pri naših načrtih še kako potrebovali.«

M. R.

Tiskovna konferenca

Čeprav je bila novogoriška Iskra Avtoelektrika minulo leto dokaj dobro prisotna v slovenskih in jugoslovanskih sredstvih javnega obveščanja, predvsem septembra, ko je bil njen gost ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov celo Lazar Mojsov, predsednik predsedstva SFRJ pa so znova povabili novinarje, ki poročajo iz Nove Gorice, na tiskovno konferenco nekaj dni pred iztekom starega leta. Vodstvo delovne organizacije, Robert Žerjal, Ludvik Jelinčič, Aleš Nemec, Josip Pavlič in Gabrijel Pelikan jih je seznanilo z uspehi v minulem letu ter z držnim planom, ki čaka 3700 članski kolektiv letos.

Njihov izčrpni prikaz stanja v Avtoelektriki smo lahko spremljali skozi medije javnega obveščanja v naslednjih dneh po konferenci.

M. R.

Predstavljamo vam novi centre Delte

Nov razvojno-proizvodni center Iskre Delte v Stegnah pomeni kakovostno novo fazo razvoja naše delovne organizacije. Ta center pomeni tudi največjo investicijo Iskre Delte v njeni desetletni zgodovini in eno izmed največjih naložb v SR Sloveniji v tem srednjeročnem obdobju.

Objekt ima 16 tisoč kvadratnih metrov netto uporabne površine, v njem bo zaposlenih prek 800 delavcev. Predračunska vrednost naložbe je bila 16 milijard dinarjev.

Nov razvojno-proizvodni center pomeni predvsem tesno medsebojno povezanost med razvojno dejavnostjo in proizvodnjo tako, da bo pot od razvoja do končnih izdelkov čim krajša. Eden izmed pomembnih ciljev novega centra je združitev tehnoloških zmogljivosti Iskre Delte na enem mestu, ki so bile doslej razdrobljene na šestih različnih lokacijah v Ljubljani in Kranju. To omogoča nižje stroške in večjo konkurenčnost proizvodnje, kakor tudi ugodnejše pogoje za skladiščenje in kontrolo kakovosti.

Značilnost te nove tovarne je izjemna prilagodljivost in prožnost proizvodnega procesa. Na ta način se bo proizvodnja lahko zelo hitro prilagajala potrebam domačega in tujega trga. V razvojno-proizvodnem centru bo potekala proizvodnja v srednje velikih serijah. V njem naj bi letno izdelali nekaj sto mini sistemov, nekaj tisoč super mikro sistemov ter nekaj deset tisoč računalniških modulov za različne računalniške sisteme.

Izjemno stroga kontrola kakovosti je naslednja značilnost novega razvojno-proizvodnega centra. Kontrolo kakovosti izvajamo tako pri vhodnih komponentah, kakor tudi v vseh proizvodnih medfazah. Tudi končni izdelki so podvrženi zelo strogemu testiranju. Posebnost je »umetno staranje« sistemov, kjer so računalniški sistemi podvrženi ekstremno nizkim in visokim temperaturam. V takšnih pogojih se pokažejo morebitne šibke točke sistema in se odpravijo že v tovarni. Uporabnik tako dobi v roke resnično zašesljive naprave.

V razvojno-proizvodni center je vgrajena najnovejša tehnologija

za proizvodnjo računalnikov, ki jo v podobnih tovarnah v drugih državah uporabljajo največji svetovni proizvajalci. Večina prostorov novega objekta je klimatizirana in opremljena z napravami proti električnim razelektritvam, kar je v proizvodnji računalnikov posebnega pomena.

Proizvodna tehnologija v novem razvojno-proizvodnem centru je licenčno neodvisna od tujih multinacionalk, kar Iskri Delti omogoča suvereno nastopanje na domačem in tujem tržišču. Z nastankom novega centra nastajajo ugodnejši pogoji za razvoj sodelovanja z drobnim gospodarstvom, univerzami, razvojno-raziskovalnimi ustanovami ter drugimi delovnimi organizacijami.

Center predstavlja sintezo desetletnega dela, razvoja in akumuliranega znanja delavcev Iskre Delte ter pomemben korak za razvoj jugoslovanske računalniške industrije in informatizacijo jugoslovanske družbe.

Pot od tržno porojene ideje do obojestranskega zadovoljstva uporabnika in proizvajalca ni enostavna, še posebej ne, če je govora o informacijski tehnologiji. V informacijskih sistemih se organizacijske znanosti prepletajo z računalniškimi, končni uspeh pa je pogojen še s strokovno usposobljenostjo uporabnika, da o vzdrževanju ter poznejšem dograjevanju in povezovanju informacijskih sistemov niti ne govorimo. Danes se Izobraževalnemu centru Iskre Delte v Novi Gorici in številnim prodajno-servisnim centrom po Jugoslaviji pridružuje še Razvojno-proizvodni center Iskre Delte v Stegnah.

In kaj nas loči od ostalih 70 jugoslovanskih pravih in kvazi proizvajalcev računalništva? Razlikujemo se v odločenosti in strategiji, da po lastni Iskra Delta Arhitekturi gradimo družine med seboj usklajenih softverskih in hardverskih proizvodov, ki jih po potrebi, skupaj z uporabniki dopolnjujemo s tujimi proizvodi v celovite informacijske rešitve. Koliko jugoslovanskih proizvajalcev vam lahko predstavi svoje dolgoročne vizije, pokaže svoje razvojne tehnologije, prototipe in načrte, lastne proizvodne tehnologije, se pohvali s celotno paleto proizvodov, ki imajo svojo lastno zgodovino v svojih predhodnikih in jasno začrtano razvojno pot. V našem družbenem okolju informatika ne sme biti hlastanje po hitrih zaslužkih temveč trdo načrtno delo z veliko mero odgovornosti in znanja.

Razvojno-raziskovalno delo v Iskri Delti obsega tako kompleksne, časovno odmaknjene raziskave, kot so področje paralelnih računalnikov, večprocesorskih računalnikov, distribuiranih operacijskih sistemov, distribuiranih podatkovnih struktur in proizvodov teleinformatike, kot tudi razvoj proizvodov, ki morajo že jutri nadomestiti proizvode na trgu. Ker vam ne moremo pokazati celotnega razvoja na lokacijah Ljubljana, Kranj, Velenje, Zagreb, smo vam pripravili sprehod skozi naše glavne razvojne laboratorije v Ljubljani.

V laboratoriju za razvoj hardvera so prikazani projekti SUPERMINI-RAČUNALNIKI DELTA 4860 in DELTA 8000, TERMINALI, PROCESNI RAČUNALNIKI. Projekt DELTA 8000 obsega razvoj posa-

meznih modulov kot so inteligentni diskovni krmilniki, pomnilniki do 4MB, komunikacijski moduli, centralni procesni moduli (CPE), ki bodo v zaključni fazi integrirani v 32-bitni superminiračunalnik nivoja 3 mips. Le ta bo soroden računalniškemu sistemu VAX — uspešnici ene izmed največjih ameriških firm računalnikov DEC. Posamezne module že vstavljamo v sisteme DELTA 4860, drugi pa so v razvojni fazi (were wrap), v fazi računalniškega načrtovanja tiskanine in vezij VLSI (CAD), v testiranju, itd. Sistem DELTA 8000 je tudi bodoče srce našega večprocesorskega koncepta GEMINI, ki že danes omogoča priključitev do 100 terminalov. Projekt TERMINALI je naš najstarejši projekt, ki je stekel že v letu 1980 s PAKO 1000 in so mu sledili PAKA 2000, PAKA 3000/3100 in letos PAKA 5000. Znanje in tehnologija s področja terminalov Iskra Delta in DEC kompatibilnih terminalov se širi na razvojni terminalov, kompatibilnih z izdelki EI — Honeywell (PAKA 7300, 7800) in IBM kompatibilnih terminalov, na specialna področja kot so šalterski terminali (9" monitor PAKA 2100), terminali-blagajne ("point of sale) in na druga področja. Med njimi je tudi uporaba že razvite monitorske tehnologije za projekt Partner/T in /AT. Projekt procesnih računalnikov smo vam predstavili s sistemi DIPS, DIPS/M in Triglav DIPS, ki so le najbolj tipični predstavniki tega področja.

V laboratoriju projekta TRIGLAV vam prikazujemo že delujoči 32-bitni prototip sistema Triglav XEN-32 (Intel 386), ki uresničuje naše napovedi izpred dveh let, ko smo javnosti predstavili 16-bitne družine Triglavov DEL-16 (DEC J-11), UNX-16 (Motorola 68010) in XEN-16 (Intel 286) ter povedali, da gre za modularno 16/32-bitno arhitekturo sistemov z VME vodilom. Razstavljeni so tudi drugi moduli v razvoju, ki bodo že v letu 1988 okrepili in razširili našo tudi mednarodno priznano družino supermikroračunalnikov, za katero smo prejeli nagrado za design na Dunaju leta 1985 in nagrado za kvaliteto sistema v Leipzigu leta 1987.

V laboratoriju za softver, kjer imamo instalirane vse pomembnejše sisteme: GEMINI, DELTA 4860, DELTA 800, PARTNERJE, in PA-

KE, nam čas ne bo dopuščal, da bi kaj več spregovorili o našem razvoju in projektih na področju operacijskih sistemov Delta/M, Delta/V, družini Unixov od Uniplex, Xenix, OS9 do Deltix, ali pa o naših projektih informacijskih orodij IDA: LE-SKIKONU, BAZI, programskih generatorjih COGEN, EKLAN, AGP ter o procesnem programskem orodju SCADA, ali o projektu komunikacije, ki ne obsega le posameznih emulacij — inteligentnih terminalov, temveč tudi lokalne mreže LAN, mreže DELTANET itd. S ponosom se lahko pohvalimo, da smo prvi v Jugoslaviji z lastnimi rešitvami povezali dva naša računalnika prek mreže JUPAK, prvi smo izdelali strojno in programsko opremo na tehnologiji lokalnih mrež LAN-P, s hitrostjo do 154 Kbit/s. Prvi smo izdelali strojno in programsko opremo za podporo programskega medija X.25, prvi smo izdelali programsko podporo za komuniciranje prek digitalne telefonske centrale in prvi smo izdelali strojno in programsko opremo za realizacijo lokalne mreže srednje hitrosti (1. Mbit/s). Softverski proizvodi zahtevajo več časa za ogled in razlago, zato vas vabimo, da nas po otvoritvi znova obiščete.

Ob izhodu iz laboratorijev smo vam pripravili še nekaj eksponatov na temo industrijsko oblikovanje delovnega mesta. S projektom Triglav smo namreč odprli novo poglavje v oblikovanju naših proizvodov, ki se danes širi na vse naše izdelke in zaokroža naše rešitve v funkcionalno celoto.

Sodoben razvoj računalništva zahteva moderna razvojna orodja. Z izgradnjo in opremljanjem Razvojno-proizvodnega centra v Stegnah smo posodobili tudi razvojno-proizvodne tehnologije. V našem CAD centru načrtujemo logiko, testne metode, mikrovezja, ožičenja, večslojne tiskanine in drugo informatiko, ki je potrebna za razvoj, uvajanje v proizvodnjo ter spremljanje proizvodnje in kvalitete. Ta center je v etaži B4. Tu vam bomo pokazali eno od vsakdanjih delovnih faz: načrtovanje večslojne tiskanine, od skice do filma.

V 2. nadstropju novega Razvojno-proizvodnega centra Iskre Delte je prostor namenjen proizvodnji računalniških modulov, kar je glede na tehnološki proces logično. Tu poteka ročna in avtomatska proizvodnja modulov. Ko se konča prototipna serija v razvoju, se tu ročno naredi nulta proizvodna serija, ki je osnova za avtomatsko proizvodnjo. Pri avtomatski serijski proizvodnji modulov uporabljamo opremo zadnje proizvodne generacije: avtomatski vstavljalnik komponent, totalna naprava in testna naprava za ožičevanje modula. Vsi moduli se naknadno starajo v zato specialno pripravljeno toplotni komori in pakirajo v antistatično embalažo ter pošiljajo naprej v sestavljalnico sistemov.

V 1. nadstropju je proizvodnja

mikroračunalniških sistemov TRIGLAV ter center za popravilo modulov. Sem prihajajo moduli iz oddelka za proizvodnjo modulov in se vstavljajo v že pripravljeno mehansko ogrodje s periferijo. Proizvajamo dva tipa sistemov: namizni, enouporabniški sistem TRIGLAV in obimni večuporabniški sistem TRIGLAV. Po končanem testiranju vseh komponent v sistemu se ta kot celota še testira v toplotni komori, nato pa se opremi z dokumentacijo, embalira in odpremi kupcu. V popravilalnico modulov pa prihajajo pokvarjeni moduli s terena in jih znova oživljajo. Gredo skozi standardno proceduro kot je v proizvodnji modulov.

V pritličju je proizvodnja večuporabniških računalniških sistemov DELTA 800, DELTA 4860, DELTA 8000 ter večprocesorski sistemi GEMINI. Tu izdelujemo tudi sisteme za krmiljenje tehnoloških procesov tipa DIPS.

Vse potrebne in testirane module, ki prihajajo sem iz proizvodnje računalniških modulov v 2. nadstropju, tu vstajajo v že pripravljeno mehansko ogrodje s perifernimi enotami. Po končanem testiranju vseh komponent sistema — sistem se kot celota še testira, oz. stara v toplotni komori, izdelek opremijo z dokumentacijo, embalirajo in odpremi kupcu.

S tem kratkim opisom smo poskušali predstaviti razvojno-proizvodni proces v razvojno-proizvodnem centru, od sheme do sistema.

Računalniški sistemi za HT Dubrovnik

Iskra Delta je podpisala pogodbo o zgraditvi integralnega računalniško podprtega hotelskega in gostinskega informacijskega sistema za Hotelsko podjetje Dubrovnik v vrednosti 2,5 milijardi dinarjev. Za tega turističnega velikana Dubrovniške reviere, ki v svoji sestavi ima 40 hotelov, prek 4000 zaposlenih in je samo v prvih enajstih mesecih letos imel prek 2,3 milijona nočitev, bo Iskra Delta poleg računalniške opreme zagotovila tudi dve celoviti programski rešitvi.

Prva rešitev je hotelski informacijski sistem, ki vsebuje rezervacijski sistem, prodajo hotelskih zmogljivosti ter recepcijsko poslovanje. Druga programska rešitev pa je gostinski informacijski sistem povezan s celotnim poslovanjem gostinskega objekta. Vse blagajne v posameznem gostinskem objektu (Iskra Delta jih dobavlja v sodelovanju s karlovško Jugoturbino) so povezane z računalniki. Ta programska rešitev omogoča zajemanje celotne prodaje ter spremljanje in kontrolo blagovnih tokov. Uporabnikom so na razpolago podatki o prometu izdelkov, o dnevnih

učinkih delavcev, vodenje skladišč, načrtovanje, normativi, analize in podobno.

V vseh štiridesetih objektih bodo postavljeni sistemi s sodobnimi elektronskimi blagajnam, na recepcijah pa terminali in sistemi za poslovanje recepcij.

Hotelski informacijski sistem je bil narejen v sodelovanju s turistično delovno organizacijo TOP Portorož, kjer bo naslednjo sezono tudi deloval. Priprava teh poslov med Iskra Delto, HP Dubrovnik in TOP Portorož, ki sodita v sam vrh jugoslovanske turistične ponudbe je naletela na zelo ugoden odmev med turističnimi delavci tako, da bo Iskra Delta v kratkem času podpisala vrsto novih pogodb s turističnimi organizacijami v državi.

Ti informacijski sistemi omogočajo boljši nadzor nad izkoriščenostjo zmogljivosti. Že v kratkem času pa zagotavljajo izjemne finančne učinke. Čeprav gre za sorazmerno drage naložbe, v Dubrovniku računajo, da se bo ta naložba povrnila zelo hitro.

Miro Simčič

Pred konferenco
OO sindikata

Temeljito o minulem, poglobljeno o prihodnjem delu

Sindikat v DO Elektromotorji šteje tri osnovne organizacije sindikata, ki so imele pred nedavnim svoje občne zборе, na katerih so pregledali dosedanje delo svoje organizacije, zarisali so si smer-nice za v prihodnje in izvolili nova vodstva. Tako so se tudi hkrati pripravili na konferenco OO sin-dikata delovne organizacije, ki jo bodo sklicali v prihodnjih dneh.

Na občnem zboru OO sindikata v Železnikih je predsednik OO Franc Lušina v uvodu dejal:

»Letos, ko mineva 40 let od usta-novitve sindikalne organizacije v naši tovarni, je prav, da se spomnimo tudi tega jubileja. Nekateri starejši se prav gotovo še dobro spominjate prvih občnih zborov naše sindikalne organizacije. Druge razmere so zahtevale tudi drug način in odnos do dela sindikalne organizacije. Ko smo si z leti ustvarili bistveno boljše pogoje za delo in življenje, je tudi delo sindikata nekako izgubilo svoj pomen. Z nastopom osemdesetih let pa je nas-topilo novo obdobje. Obdobje strez-nitve, ki ne dopušča več naglega razvoja in izboljševanja razmer na račun tujih kreditov. Kako težak je ta preobrat, slišimo in beremo v vsako-dnevni novicah. Ustavitve dela so vse bolj pogoste. Stečajni nerentabil-nih tovarn so sicer še sorazmerno redki, vendar napovedi kažejo, da tudi naša družba ne more biti imuna do tega najbolj bolečega pojava za vsakega delavca in s tem tudi za sin-dikalne organizacije. Če k temu do-damo tudi tehnološke viške delav-cev, ki jih napovedujemo tudi in predvsem v Iskri, potem je jasno, da bodo sindikalne organizacije morale prevzemati vse bolj odgovorne in težke naloge. Moč sindikata se žal lahko pokaže šele v najtežjih razme-rah. Danes, ko vsaj v naši tovarni razmere še niso tako kritične, delavci kar nekako ne čutijo potrebe po sin-dikalni organizaciji, čeprav se tudi pri nas razmere spreminjajo.

Prav letos so tudi v naši tovarni osebni dohodki realno bistveno pa-dili. Zadrževanje rasti osebnih doho-dkov se napoveduje tudi za nasledn-je obdobje. Če bo temu res tako, hkrati pa ne bomo zadrževali rasti in-flacije, nas bo privedlo v položaj, da bo ogrožena tudi socialna varnost delavcev, posebno tistih, z najnižjimi osebnimi dohodki. Tu bo torej po-trebno nekaj storiti, ali zmanjševati razlike, ali pa osebne dohodke s hi-trejšo rastjo dohodka vsaj obdržati na enaki realni ravni. Zavedamo se, da to ne bo lahko. Ukrepi zvezne administracije, v katere je bila prisil-jena (mogoče ne v take), nam ne da-jejo posebnega upanja niti za za-drževanje dohodka na sedanjih ravni, kaj šele za realno rast. Od strokovnih služb bomo terjali predvsem ustrez-ne osebne dohodke. Vodstvo bo to-rej z ustreznimi ukrepi moralo čim hit-reje reagirati na spremenjene razme-re gospodarjenja. Vemo, da tako prilagajanje tudi stane, vendar bo tu-di revidni dinar treba usmeriti tja, kjer se bo najhitreje in najbolj obrnil. Če bo tudi dinar imel in obdržal svojo ceno, bomo morali razmisliti tudi o investicijah. Od strokovnih služb bo-mo zahtevali boljša poročila o vsebi-ni in tudi o načinu bodočih investicij. Vemo sicer, da so razmere nestabil-ne, kar bistveno poslabšuje pogoje realnega planiranja, tako po strukturi bodočih proizvodnje, še posebno pa po vseh ekonomskih kategorijah. Vsaj struktura in obseg proizvodnje nam bi morala biti jasna. Ker temu ni tako, tudi nekatere investicije niso

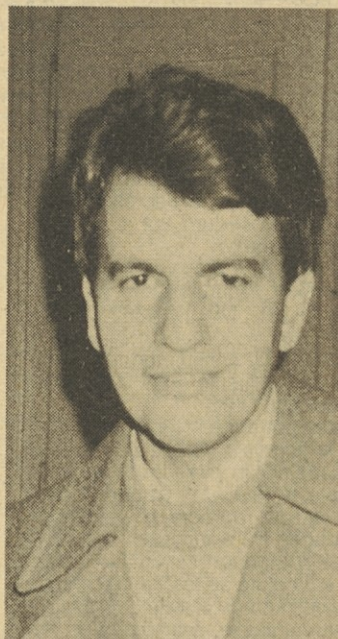

Franc Lušina

podrejene bodoči proizvodnji, am-pak mogoče tudi temu, da kar zgra-dimo in vgradimo, nam nihče ne mo-re odvzeti.

Kot je vsem znano, smo letos izve-dli reorganizacijo. Glede na vse pro-bleme, ki so se s tem pojavili, smo z rezultati, ki jih dosegamo lahko za-dovoljni. Proces reorganizacije sicer še ni končan, vendar ti začetni koraki kažejo, da je bila temeljna usmeritev pravilna. Mogoče najbolj moteče de-luje nekako nezaupanje med posa-meznimi delovnimi enotami. Ne gle-de na raznovrstne oblike informiranja to medsebojno nezaupanje ne mo-remo odpraviti. Ne samo nezaupa-nje, ampak tudi razmere nas morajo čim prej priversti v to, da bomo realno ovrednotili vsako delo in tako pravil-no bremenili ne samo posamezno delovno enoto, vendar predvsem izdelke.

Enako kot ostale družbenopolitič-ne organizacije, razen mladine, ki se zaradi neaktivnosti, še ni organizirala po posameznih osnovnih organizaci-jah, smo tudi sindikat organizirali po posameznih delovnih enotah. Tak način delovanja ima poleg večino dobrih tudi nekaj slabih strani. Ne s pravili o delovanju, predvsem z do-govorom bomo morali opredeliti pris-tojnosti posameznih osnovnih orga-nizacij in koordinacijskega odbora na ravni delovne organizacije. Dogo-voriti se bo potrebno o notnih pogo-jih za letovanje, nastopanje športnih ekip, ozimnice in podobno. Izhajati bo potrebno iz ustvarjanja enakih razmer. Ni mogoče reči, da dogovar-janje letos ni teklo v smeri poenoten-ja razmer vseh delavcev v delovni organizaciji. Enake razmere in po-dobne oblike smo ustvarjali, tako za

Vinko Vitman

nekdanje člane naših kolektivov, upoko-jence, regres za letovanje in ozimnico, ostale so nam predvsem počitniške kapacitete. Da bo dogo-vor lažji, bomo morali izhajati predv-sem iz realnih stroškov, ki z letovan-jem nastanejo.

Zavedamo se, da bo v vsakod-nevnem življenju in delu v tovarni po-trebno še marsikaj spremeniti. Nika-kor ne smemo dopustiti, da bi nam z izboljšanjem nadomestil osebnih do-hodkov za čas bolezni, naraslo števi-lo bolovanih tistih, ki to niso.

Laško ugotavljamo, da smo v zadnjih desetih letih sorazmerno do-bro reševali stanovanjske razmere naših delavcev. Ta ugodna razmerja pa se v zadnjih petih letih bistveno poslabšujejo. Dograjene stanovanj-ske hiše v Dašnici so nam sicer sprostile nekaj stanovanj, vendar predvsem za tiste delavce, ki bi si za-radi razmer lahko začasno rešili svo-je probleme prek stanovanjske skup-nosti. Denar, ki ga združujemo v stanovanjski skupnosti, smo tako odstopili drugim, sami pa v nasled-njih letih nikakor ne bomo sposobni reševati potreb naših delavcev. La-hko se vprašamo, kdo tu ni odigral svoje vloge? Ali na delegacije za sa-moupravne interesne skupnosti sploh lahko računamo?

Kvaliteta glede na zahteve svet-ovnega trga nam pada. Če torej na področju kvalitete ne bomo napravili večjega koraka, potem nikakor ne smemo računati na dodatno preus-meritev dela proizvodnje v izvoz, kar terjajo trenutno in verjetno tudi bo-doče gospodarske razmere. Ugled v svetu in doma pa si bomo morali us-tvarjati predvsem z boljšim odnosom do dela. Kvaliteto izdelkov bomo ust-

Majda Bohinc

varili tudi in predvsem z ustreznim odnosom do dela, ki obsega tudi red in čistočo. Ustrezen odnos do dela pa bomo terjali ne samo od tistih na proizvodnih linijah, ampak tudi od tistih, ki zunaj tovarne nabavljajo mate-rijal in prodajajo naše izdelke. Ker je kontrola izven tovarne sicer mnogo težja, bomo njihov odnos vrednotili predvsem skozi rezultate njihovega dela. Kot merilo ustreznega odnosa do dela bomo tudi v drugih delovnih enotah morali uporabljati rezultate dela. Tako kot bomo od delavca zahtevali kvalitetne izdelke, bomo terjali od delavca v razvoju in glede na lokacijo perspektivne nove progra-me, ki jih bo prodaja z ustreznim od-nosom do dela sposobna prodati tako, da bomo ustvarjali toliko doho-dka, da bomo lahko izplačevali delu in delavcu ustrezne osebne dohod-ke.

Zavedamo se, da teh ciljev ne bo lahko uresničiti. Več in boljše delo bo ustvarjalo tudi nova nasprotja. Tudi to ne bo lahko doseči. Kultura in na-vade se lahko spreminjajo le v dal-jšem časovnem obdobju. Na to ne smemo pozabiti niti ob najtežjih spremembah. Kultura in humani med-sebojni odnosi morajo ostati stalnica, na katero ne smemo nikoli pozabiti. Za to smo skrbeli tudi v preteklosti. Če jo bomo gojili tudi naprej, potem se tudi prihodnosti ni bati.

Na koncu občnega zbora so tudi sprejeli program dela OO za leto 1988, v katerega so zapisali:

V letu 1988 bo sindikat ures-ničeval predvsem naslednje nalo-ga:

1. uresničeval bo dolgoročni program gospodarske stabilizaci-je. Dajal bo pobude za usklajevan-je samoupravnih splošnih aktov, glede sprememb zvezne in repu-bliške Ustave in Zakona o združe-nem delu

2. sindikat je po svoji funkciji nosilec razprav o gospodarjenju v DO, saj se v rezultatih gospodar-jenja zrcalijo vsa prizadevanja na področju gospodarske stabilizaci-je, zato se bo vključeval v obrav-navo periodičnih obračunov in zaključnega računa

3. tako kot dosedaj bo na po-dročju družbenega standarda vo-dil stalno aktivnost pri reševanju stanovanjske problematike, druž-beni prehrani, skrbel za cenejša letovanja, širitev počitniških kapa-citet, zadovoljiv prevoz na delo in iz dela, vzdrževal bo stike z upoko-jenci, pozornost bo posvetil rek-reaciji in kulturnim dobrinam

4. organizator vsakoletnega Isk-rinega slavlja ob dnevu borca — dnevu Iskre, bo v letu 1988 naša delovna organizacija. Prizadevali si bomo, da bo ta velika slavnost-na prireditev uspešna

5. spodbujali bomo informira-nost, izobraževanje strokovnega kadra, skrbeli za oblikovanje in iz-vajanje enotne politike delegacij v SIS in DPS, podpirali delo strokov-nih služb in se vključevali v skup-no dejavnost sindikalne konferen-ce delovne organizacije.

Svoj občni zbor so imeli tudi člani sindikata OO RE-Raziskoval-ni inštitut DO Elektromotorji v Ljubljani. Poročilo o dveletnem delu OO je podal predsednik OO sindikata Vinko Vitman in tako-le obrazložil pregled dveletnega de-la njihove OO:

»Dveletno obdobje 1986/87 je bilo daleč najaktivnejše in najburnejše od ustanovitve naše osnovne organiza-cije.

To je bil čas velikih organizacijskih sprememb, ko je bil pod vprašanjem naš obstoj in oblika organiziranosti.

1. že v letnem poročilu za leto 1986 je bilo podano dogajanje na področju reorganizacije DO Iskra-SIPO, ki je bilo v letu 1986 v fazi raz-padanja. V tem obdobju so praktično zamrle vse funkcije DO SIPO in ker smo bili mi TOZD skupnega pomena, je bilo naše delovanje in poslovanje zelo nejasno in neugodno. Praktično nam je v tistem času stal ob strani samo TOZD Elektromotorji iz Želez-nikov, ki nam je dal ustrezno delo in nas s tem tudi delno financiral. V tis-tem času se je sindikat na ravni DO — SIPO izredno trudil, da bi rešili de-lovno organizacijo ali jo vsaj smisel-no razdelili na dva dela. Vendar so prevladali lokalni interesi in DO SIPO je razpadla na pet delov. Vse do refe-renduma 25. 11. 1986 je bila usoda TOZD RI zelo nejasna, kar je tudi vplivalo na delovno uspešnost de-lavcev. V tem obdobju je odšlo tudi nekaj zelo perspektivnih kadrov, kar nam je naredilo nepopravljivo škodo pri našem strokovnem delu.

Po reorganizaciji smo se združili z bivšima TOZD Elektromotorji Želez-niki in Gospodinjami aparati — Re-teče v novo enovito DO Elektromotor-

ji Železniki. Tako smo postali Razisko-valna enota, ki pa ima še vedno status raziskovalne organizacije.

Po reorganizaciji je naša OOZS izpeljala veliko aktivnosti. Najprej je bilo potrebno urediti našo organizi-ranost, pri čemer smo imeli, kar ve-like težave. OOZS Železniki je nam-reč strmel k temu da bi ustanovili eno osnovno organizacijo, in da bi bila v RE RI samo sindikalna skupina. Temu smo se uprli, ker smo menili, da lahko le v okviru svoje osnovne orga-nizacije ZS rešujemo naše specifič-ne probleme. Pri uveljavljanju te naše želje in zahteve, nam je v veliki meri pomagal občinski sindikalni svet Vič-Rudnik. Tako smo se na koncu uskladili, da bomo ustanovili tri osnovne organizacije:

- OOZS RE Raziskovalni inštitut
- OOZS Delovna enota Reteče
- OOZS Elektromotorji Železniki

Vse tri osnovne organizacije pa smo združili v Sindikalno konferenco Iskra Elektromotorji Železniki.

Naslednja faza je bila izdelava in sprejem pravil o organiziranosti de-lovanja osnovnih organizacij in kon-ferenice. Tudi to delo smo uspešno opravili in stekle so lahko aktivnosti na ravni osnovnih organizacij in konferenice.

Tudi nadaljnje aktivnosti so bile ze-lo živahne. Potrebno je bilo:

- obravnavati poslovno poročilo
- dati oceno kandidatov za direk-torja DO in delavce s posebnimi pooblastili in sprejeti,
- Samoupravni sporazum o zdru-ževanju delavcev v DO EM Železniki
- Statut delovne organizacije Elek-tromotorji Železniki
- Pravilnik o osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje čis-tega dohodka ter delitev sredstev za OD in skupno porabo
- (pozneje smo sprejeli tudi dopolnitve tega pravilnika)
- Pravilnik o inventivni dejavno-sti

— Pravilnik o urejanju stanovanj-skih zadev

- Pravilnik o delovnih razmerjih
- Pravilnik o disciplinski in mate-rijalni odgovornosti delavcev

Poleg tega smo reševali tudi neka-tere notranje probleme kot so:

- pravilno vrednotenje dela de-lavcev
- zamujanje realizacije nalog
- nepravilni samoupravni postopki, ki so se pojavili zaradi časovne stiske.

Nekatere probleme smo bolj, ali manj uspešno rešili, nekatere pa osta-jajo odprti še naprej. Tudi pri tem reševanju nam je pomagal občinski sindikalni svet.

2. Družbeni standard je še vedno zadovoljiv, vendar pa se v zadnjem času kaže padanje življenjske ravni. Lahko ugotovimo, da imajo naši de-lavci v primerjavi z delavci iz podob-nega okolja nižje osebne dohodke, kar vsekakor vpliva na nezadovoljst-vo delavcev. Posebno pa se to čuti pri neuspešnem pridobivanju novih strokovnih kadrov katere zelo potre-bujemo, ne moremo pa jih dobiti. Na tem področju bo imelo novo sin-dikalno vodstvo veliko dela, če bo hotelo obdržati zaupanje delavcev.

3. Na področju kulturne dejavnos-ti smo imeli aktivnosti na ravni prejš-njih let. V letu 1986 smo organizirali

ogled Prage, v letu 1987 pa ogled Brionov. Poleg tega pa imamo še stalni abonma v mestnem gledališču in občasno ogled raznih kulturnih prireditev.

4. Na področju športne aktivnosti organiziramo smučanje in udeležbo na športnih igrah Iskre.

5. Na področju SLO in DSZ smo vključeni v koordinacijski komite v okviru hiše, v katerem dobro sodelu-jemo.

Na koncu bi se kot dosedanja predsednik OOZS rad zahvalil vsem delavcem za zaupanje, občinskemu sindikalnemu svetu za pomoč tako organizacijsko kot finančno in delav-cem DO Železniki za uspešno skup-no izpeljavo reorganizacije.

Na občnem zboru so izvolili tudi novega predsednika OO Mira Ja-vornika, ki je zelo podrobno in za-nimivo obrazložil programsko usmeritev njihovega sindikata za letošnje leto in zlasti še naloge sindikata v prihodnje.

»Leto, ki mineva, je dejal na začetu Miro Javornik« je prvo leto v okvi-ru nove enovitosti DO, ki je nastala iz treh delov bivše Široke potrošnje. Za ta trenutek lahko rečemo, da se na-hajamo v nekem prehodnem obdobju, v katerem reorganizacija še ved-no poteka, vendar je obrnjena predvsem navznoter. Če nam je v pretek-lem letu uspevalo uresničiti večino ciljev, ki smo si jih zastavili, to še ne pomeni, da bodo v prihodnje stvari tekle same naprej, ne da bi se morali zanje krčevito boriti. Vedeti moramo, da je bila v preteklem letu kot posledica reorganizacije teža predvsem na formalni organiziranosti, manj pa na vsebinski plati. Letos in v nasled-njih letih pa lahko pričakujemo, da bo težišče predvsem na vsebini. Že v tem letu smo opazili in opozorili na nekatere zaskrbljujoča odstopanja, ki lahko porazno vplivajo na naš pri-hodnji razvoj v okviru enovitosti DO. Tega ne bo manjkalo tudi v prihodnje.

Zadnja polovica, še bolj pa zaključek tega leta, mineva v senci interventnih ukrepov zveznega izvršnega sveta, ki korenito slabšajo pogoje delovanja predvsem predelovalne industrije kot je naša. Množične stavke neza-dovoljnih delavcev niso več nobena redkost, temveč prej vsakdanjost. Mislim, da je prišel čas, ko mora imeti sindikat trdna neodvisna stališča, s katerimi bo lahko podprl upravičene zahteve delavcev. V preteklosti smo razmeroma dobro sodelovali z občin-skim svetom ZSS Ljubljana Vič-Rudnik, trudili se bomo, da tako ra-ven sodelovanja obdržimo tudi v prihodnjem letu.

Naloge, ki nas čakajo v nasled-njem letu:

1. V IO OO ZS se je zamenjala večina članov. Da bo delo kontinui-rano in nemoteno teklo naprej, mo-ramo poskrbeti za usposabljanje tis-tih novih članov, ki nimajo dovolj izkušenj. Pri tem velja omeniti, da si kot maloštevilčna delovna enota, ne moremo privoščiti daljše odsotnosti zaradi usposabljanja, zato pridejo v poštev kvečjemu krajši seminarji in predavanja.

Kar se tiče vsebine programa us-posabljanja, pričakujemo pomoč s strani občinskega sveta ZSS, pris-

luhnil bomo tudi potrebam in željam članov.

2. Naše delo v konferenci OO ZS v DO je lahko bolj elastično. Vztrajati pa moramo pri zadevah, ki se tičejo delavcev naše delovne enote in, ki neposredno vplivajo na njihov so-cialni položaj.

3. Zadnjih pet let stalno omenja-mo tehnološko in znanstveno zaosta-njanje za svetom, ki z vsakim letom še bolj narašča. To zaostajanje smo spoznali tudi kot glavnega krivca za naš neuspešen prodor na zahtevni zahodno evropski trg, ki še pogloblja težave, v katerih se je znašlo naše gospodarstvo zaradi nesmotno rabljenih kreditov. Kljub temu pa v zadnjem času opažamo izredno destimu-lacijo raziskovalnega in razvojnega dela na vseh ravneh. Pa naj bodo to interventni ukrepi, ki stimulirajo predvsem bazično industrijo, ali pa javno izražene težnje po uravnilovki in teo-rija o enakih želodcih. Mislim, da se moramo kot osnovna organizacija raziskovalne in razvojne enote odloč-no upreti težnjam po razvrednotenju razvojno raziskovalnega dela in vsa-kemu varčevanju na račun razvoja.

4. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati angažiranosti OO in njenih članov pri pripravi in sprejemu plan-skih dokumentov ter pri spremljanju izpolnjevanja zastavljenih planskih nalog, zlasti sedaj, ko so se z reorga-nizacijo razmere spremenile. Enako velja tudi za spremljanje rezultatov gospodarjenja DO in uspešnosti na-še delovne enote. Sodelovali bomo pri sprejemanju ukrepov za učinkovi-tejše gospodarjenje in spremljali nji-hovo izpolnjevanje.

5. Vsem nam je jasno, da rezerv v obstoječih razvojnih zmogljivostih, tako glede opreme, kot tudi kadrov nimamo. Prej bi lahko rekli, da nam manjka in eno in drugo. Kljub temu moramo težiti k še racionalnejšemu in boljšemu izkoriščanju že obsto-ječih zmogljivosti. Tako posamezniki, kot celota se moramo resno zavzeti za povečanje razvojnih zmogljivosti, tako v kadrih, kot v oprepi, saj bomo lahko le tako uspešno opravljali zas-tavljene razvojne naloge. Tu velja tu-di omeniti, da bomo brez ustrežne stimulacije zašli še v hušje kadrov-ske težave, kot so sedanje. Ne sme-mo zanemariti tudi strokovnega iz-popolnjevanja vseh delavcev.

6. Posebno skrb bomo morali po-svetiti tudi pravočasnemu, učinkovi-temu in popolnemu obveščanju de-lavcev, zlasti zaradi dislociranosti naše enote. Apeliram na naše člane v samoupravnih organih DO, da se o pomembnih vprašanih posvetujejo tudi s svojo delegatsko bazo.

7. Kot doslej bo OO ZS še naprej vključena v prizadevanja na področ-ju splošne ljudske obrambe in druž-bene samozaščite na ravni hiše. Po-leg tega je trajna naloga osnovne organizacije tudi vzgoja ustrezne družbene, politične in samozaščitne zavesti članov, tako na področju SLO in DSZ, kot tudi za varovanje družbene imovine in poslovne tajno-sti.

8. Stalno bomo spremljali social-no problematiko naših delavcev in dajali pobude za učinkovitejše raz-

Dalje na 12. strani

Nadaljevanje z 11. strani

reševanje raznih problemov kot so: stanovanjska problematika, socialna pomoč, življenjski in delovni pogoji, zdravstvene razmere, letovanja, itd. Konkretno nas v letošnjem letu čaka tudi odločitev o organizaciji letovanja naših delavcev v prihodnje.

9. Skrb OO ZS bo tudi navezava tesnejših stikov med dislociranimi enotami znotraj enote DO. Pri tem mislimo na organizacijo skupnih kulturnih, športnih in rekreacijskih srečanj, v smislu spoznavanja, utrjevanja poznanstev in boljšega medsebojnega razumevanja delavcev.

V letnem planu imamo zastavljene precej nalog, katerih realizacija je odvisna predvsem od finančnih sredstev OO. Ker sredstva, nabrana s članarino še zdaleč ne zadoščajo, bo ena od naših nalog tudi razrešitev tega problema. Mislim, da za konec ne smemo biti pesimistični, da lahko upamo na najboljši in, da bomo uspeli zastavljene naloge izpolniti vsaj tako uspešno kot doslej.

Tudi tretja OO sindikata DO Elektromotorji, OO v Retečah je imela svoj občni zbor sindikata, na katerem je predsednica OO Majda Bohinc ocenila dosežanje dela njihovega sindikata z besedami:

»Ocenjujemo, da je imel izvršni odbor v preteklem in tem mandatu zelo težko delo, to pa predvsem zato, ker je bila tovarna od leta 1983 v zelo težkem položaju in sicer: izguba, ukrep družbenega varstva, reorganizacija DO, do priključitve v enovito DO Elektromotorji.

V letu 1986 smo se referendumsko odločili za priključitev. Vsi akti in pravilniki, ki so potrebni za enovito DO so bili sprejeti. Imenovane in izvoljene so bile vse komisije in DS.

Glede organiziranosti sindikata smo se odločili, da bomo imeli vsak svoj izvršni odbor, ki se povezuje v konferenco. Menimo, da je ta oblika pravilna, ker smo dislocirani in bi težje realizirali določene naloge, ki so izrazite za delovno enoto. Sodelovanje s konferenco je dobro, saj smo v letu 1987 izpeljali že nekaj skupnih nalog. Organizirana ni še mladina, kar menimo skrajno neodgovorno od mladincev, da tega še niso naredili.

Cepnav so se OD v tem letu precej izboljšali so še vedno nizki zaradi visoke inflacije in padanja življenjskega standarda. Zato bo treba na tem področju še veliko narediti, predvsem, da bo proizvodnja normalno delala za to so odgovorne vse službe, ki pripravljajo proizvodnjo od prodaje, nabave, kontrole itd.

V DE Reteče smo imeli v letu 1987 zelo veliko bolniških izostankov, zaradi tega so tudi OD teh delavcev zelo nizki.

V treh najnujnejših in upravičenih primerih je osnovna organizacija sindikata denarno pomagala prizadetim. Bolniški izostanki, bi se morali zmanjšati, za kar so zadolžene strokovne službe.

Pri reševanju stanovanjskih razmer imamo zelo velike težave. Veliko delavcev nima ustreznih stanovanj, tovarna pa nima na razpolago stanovanj. Pomaga se v glavnem samo tistim, ki namensko varčujejo, da potem pridobijo pravico do kredita. Se vedno imamo zelo nizko kvalifikacijsko strukturo.

Precej ljudi nima dokončane osnovne šole, med njimi je veliko mladih.

Z disciplino še vedno ne moremo biti zadovoljni. Vsak zaposlen bi se moral zavedati, da hodimo v službo zato da delamo.

Precej težav imamo pri delegacijah, SIS in združenem delu, kajti veliko ljudi, ki so bili izvoljeni v razne delegacije je odšlo iz tovarne tako, da je velikokrat problem sklepčnosti.

Izvršni odbor je obravnaval 9 mesečno gospodarjenje DO. V danih razmerah smo z rezultatom zadovoljni, zadožili pa smo strokovne službe, da organizirajo proizvodnjo za boljše in kvalitetnejše delo, kar bomo le tako izboljšali rezultat, s tem pa tudi OD.

Organizirali smo letovanje naših delavcev v tovarniških prikolikah. V tem letu smo imeli letovanje še ločeno, vsaka enota sama. Dogovorjeno pa je, da bi v prihodnjem letu kapacitete združili.

Obdarovali smo ženske za dan žena, nabavili in regresirali ozimnico, za predšolske otroke bomo organizirali obdaritev za Dedka Mraza, v decembru pa predvidevamo še srečanje z našimi upokojenci.

Na športnem področju se dela v danih možnostih. Organizirano imamo rekreacijo v kegljanju, katere se lahko udeleži vsak član sindikata.

Zelo malo je bilo narejenega na kulturnem področju. Menimo, da mora ta dejavnost v prihodnje bolj zaživeti.

V tem mandatu smo imeli tudi dva izstopa iz članstva sindikata, za kar pa je izvršni odbor menil, da sta bila oba neutemeljena.

Informiranost v tovarni je zadovoljiva. Dobivamo časopis Iskra, ELEKTROMOTOR in vsak mesec Bilten, vsi zapisniki so objavljeni na oglasni deski.

Menimo, da smo naloge, ki smo jih dali v program nekatere bolj, druge pa manj uspešno realizirali.

Na občnem zboru so za novega predsednika OO sindikata v Retečah izvolili Alojza Berganta, ki je obrazložil program dela sindikata za letošnje leto.

»Sindikat bo aktivno sodeloval z vsemi strokovnimi službami DE in DO, je dejal novi predsednik, za zagotovitev večje učinkovitosti poslovnega procesa.

Skrbel bo za oblikovanje in izvajanje enotne politike in stališč delegacij v SIS in DPS. Spodbujali bomo informiranost o stanju in razvoju DE in DO, podpirali izobraževanje strokovnega kadra.

Sindikat bo podpiral delo strokovnih služb, da bi bila zagotovljena kvalitetnejša proizvodnja, s tem pa tudi zagotovljena socialna varnost delavcev. Vso skrb pomo posvetili delovni disciplini ter varstvu samoupravnih pravic. Se naprej bomo skrbeli za cenejša letovanja, nakup ozimnice itd. Pri tem pa se moramo dogovoriti s konferenco sindikata DO, kaj se bo financiralo iz sklada skupne porabe in kaj od ostanke članarine. V letu 1988 naj se združijo počitniške kapacitete. Se vedno bomo vzdrževali stike z našimi upokojenci, vso pozornost bomo posvetili rekreaciji, ne smemo pa pozabiti tudi na kulturne dobrine.

Aktivno se bomo vključevali v skupne akcije sindikalne konference DO Elektromotorji.

Prilpavil D. Ž.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
Vladimir Logar**

Iskrin prodor v Indijo

Da je sedanja Iskrina naravnost v svet pravzaprav že dolga tradicija Iskre nam najbolje priča naš prodor v Indijo leta 1966. Takrat smo tam odpirali tovarno z našo tehnologijo in otvoritve se je udeležil tudi naš sogovornik. V razgovoru z našim novinarjem izpred več kot dvajset let se Vladimir Logar spominja svojega popotovanja na veliki azijski podkontinent v naslednjem intervjuju:

Po sklepu UO podjetja ste zastopali ZP Iskra pri slovesni otvoritvi nove tovarne družbe ASIAN ELECTRONICS v Thani pri Bombayu, za katero smo izdelali celoten inženiring za proizvodnjo elektronskih elementov.

Ker je Indija precej oddaljena od naše države, bi bržkone zanimalo naše bralce kako ste potovali v Bombay in kakšno so bili vaši prvi vtisi na indijskih tleh?

Letel sem z letalom Boeing 707, to je reaktivno štiri motorno letalo, ki leti 950 km na uro na progi New York prek Evrope in Indije na Daljni Vzhod. V letalo sem vstopil v Rimu, nato pa smo se takoj dvignili na višino 10 km ter pristali po treh urah letenja že na Kairskem letališču. Po enournem postanku smo poleтели naravnost in brez pristanka prek Arabskega polotoka in pristali nekako po sedmih urah letenja v Bombayu. Letalo ima avtomatično klimatsko napravo, poleg tega pa še poseben dovod zraka, ker leti v takšni višini, zato je bilo potovanje kar prijetno. Takoj po pristanku v Bombayu nas je zajela silna vročina.

TISKOVNA KONFERENCA ZA INDIJSKO ČASOPISJE

Verjetno so vas ob prihodu na indijska tla že čakali predstavniki družbe ASIAN ELECTRONICS.

Kakšne uradne dožnosti ste

prevzeli po uvodnih pozdravih?

Po prihodu v Bombay so predstavniki družbe organizirali tiskovno konferenco z nad 40 novinarjev od vseh pomembnejših časopisov, ki izhajajo v Indiji, pa naj bodo to časopisi, ki izhajajo v angleškem jeziku, ali katerem koli indijskem.

V uvodu me je direktor g. Bhat pozdravil, predstavil novinarjem in povedal, da sem privratar v Indiji. Zatem sem dobil besedo in informiral prisotne novinarje o razvoju gospodarstva pri nas. Povedal sem, da v Jugoslaviji pred vojno skoraj ni bilo industrije, zlasti še elektroindustrije. Omenil sem, da smo pred nekaj dnevi praznovali 20-letnico ustanovitve tovarne Iskra, prešel na integracijo petih tovarn in predstavil današnje združeno podjetje kot največje v Sloveniji na področju elektronike. Podal sem nato nekaj splošnih podatkov o zaposlitvi in obsegu proizvodnje pri nas in kako se bo predvidoma razvijala Iskra v prihodnjem obdobju.

Glede sodelovanja z industrijsko družbo ASIAN ELECTRONICS sem prikazal dosežani potek del v okviru pogodbe za inženiring v Bombayu, šolanje strokovnjakov pri nas in pristavil, da se bo to sodelovanje z omenjeno družbo v prihodnje še bolj razvilo zaradi ugodnih rezultatov, ki smo jih skupno dosegli pri projektu prve elektronske domače tovarne v Indiji.

Sodeč po nekaki prirojeni radovednosti novinarjev so vam indijski kolegi verjetno zastavili več vprašanj, ki zadevajo to in ono v ekonomski zgodovini naše države.

Po mojih izjavah se je razvila široka razprava, v kateri so se novinarji najprej zanimali za organizacijo in perspektive nove tovarne. Besedo je povzel direktor omenjene družbe g. Bhat in posredoval navzočim splošne generalije o novi tovarni, investicijskih delih, proizvodnji itd. Med razgovorom sem na vmesno vprašanje omenil gospodarsko reformo v Jugoslaviji in njene cilje, ki imajo končni namen intenzifikacijo našega gospodarstva in njegovo vključitev v svetovno ekonomiko na bazi svobodne konkurence.

Kako so sprejeli novinarji in nato časopisje vesti o organizaciji nove tovarne za elektronske elemente in kooperacijo z našim podjetjem?

Iz razgovorov na tiskovni konferenci in pozneje po objavi člankov v časopisju je bilo razvidno, da so posvetili v Indiji kar največ pozornosti izgradnji nove tovarne. To je tudi razumljivo, saj je to prva indijska tovarna za elektroniko, ki so jo zgradili z domačim kapitalom tako rekoč s prihranki muslimanskih vernikov. Največji poudarek so dali vodilni predstavniki indijske države in posebej republike Maharashtre s svojo navzočnostjo pri otvoritvi. Osrednja osebnost ob predsedniku indijske republike dr. S. Radakrišanu je bil verski poglavar muslimanske skupnosti dr. Sydna Mohammed Burhanuddin Saheb in številni poslaniki iz arabsko govorečih dežel. Zaradi tega sodim, da se bo nova tovarna razvijala in širila stike predvsem na področja arabskih držav.

POTOVANJE NA KITAJSKO IN JAPONSKO

12. APRIL

Zbudil sem se uro pred postankom v Ulan Batorju, glavnem mestu Mongolije.

Bilo je sončno, pokrajina je bila nekoliko hribovita, ponekod še krpe snega. Gledal sem konje, ki so se pasli, a nisem vedel, če so udomačeni, ali ne. Zbudil sem še Bojana. Ko smo se ustavili, smo stopili iz vlaka in presenetil nas je mraz. Ulan Bator je imel -5° C. Sprehodili smo se po postaji, posneli nekaj fotografij in šli nazaj na vlak.

V primerjavi z rusko, je bila mongolska postaja precej bolj čista, tudi takrat, ko smo se z vlakom ustavili, so vsi začeli delati, eni pometati, drugi barvati postajo. Takoj pa so zaprli restavracijo.

Njihovi obrazi so precej zanimivi, posebej potlačen nos. Zanimiv se mi je zdel možakar, ki je, oblečen v (najbrž) pastirsko uniformo, čepe zvijal cigarete. Kupila sva si konzervo pašete iz zelenjavnih rib. Podobna je bila naši.

Dobili smo tudi vagon z mongolsko restavracijo. Thomas nama je razložil kako poslujejo. Plačuješ samo z okroglimi dolarji, za drobiž, ki ostane (kolikor je razlika do okrogle cene) pa dobiš zvečilne gume, znamke. Po krajšem počitku smo se zopet ustavili, tokrat je bila pokrajina čisto drugačna: enolična, suha trava s kamenjem...

Ko smo izstopili, smo opazili, da so vsi domačini izginili v čakalnice in držali vrata, da nismo mogli vstopiti (v notranjost postaje; restavracijo). Mi pa smo fotografirali postajo, vlak... prijatelje z vlaka...

Tu se nam je v vago pridružil tudi romunski zdravnik, ki je potoval v Peking.

Nadaljujemo pot! Po puščavi GOBI. Pokrajina je še vedno pusta, tu in tam vidim celo kakšno mrtvo kravo (ovco), ki leži na travi. Nekaj je tudi čred in pastirjev, posebno zanimivi pa so njihovi domovi — kot nekakšni okrogli šotori — to so prebivališča pastirjev — nomadov.

Ob železniški progi je nekaj kolikor toliko normalnih hiš (z okni in vrati. Še vedno leži po puščavi veliko umrlih živali. Tu in tam vidim tudi kakšno kamelo, ki se pase.

Pot je dolgočasna (ni kaj videti z vlaka), monotonija se ponavlja, tudi literature za branje mi je zmanjkalo, zato mi ostane samo še VODIČ PO KITAJSKI (berem najboljše varian-

te za spanje, prehranjevanje, potovanja itd.).

Okoli 10. smo prispeli na mongolsko — kitajsko mejo. Počutil sem se vznemirjeno, saj sem se zavedal, da je to glavni cilj mojega potovanja in z nemirom sem doživel prve trenutke in vtise v novi deželi. Ko smo opravili formalnosti na meji (mongolski smo se kakšne 1/2 ure vozili do Kitajske. Že prvi vtis me je prijetno presenetil: zgradba kitajske meje je bila okrašena z rdečimi, rumenimi in zelenimi lučmi, lepo uro, urejeno okolico, vse zelo okusno, čisto. Presenetila me je tudi glasba — saj je bil Dunajski valček. Cariniki so bili zelo prijazni in vljudni, ko so nam pobrli potne liste in smo izpolnili dek-

laracije, smo šli v postajno zgradbo menjat dolarje v juane (100 dolarjev = 368,5 juana; zelo dobro). Seveda smo takoj preizkusili dobro pivo v pločevinkah (spila sva vsak 4, po petih dneh suše). Tudi zdaj smo se še spoznavali med sabo (potniki z vlaka) in si izmenjavali naslova. Spoznal sem še tipa iz Bristola in »frikico« iz Liwerpoola. Tip je pripovedoval, da je vegetarijanec in je imel probleme s prehrano med potovanjem. Vsak dan je jedel samo jajca, ko pa si je tu privoščil arašide, se mu je kar smejala.

Pogovarjal sem se tudi z dvema Kanadčanoma iz Toronta, ki sta se potepala po Evropi in se odločila tudi za Kitajsko (najbrž zaradi ugodne poceni variante, prek kate-re smo šli vsi). Potem smo šli skupaj na vlak v restavracijo in nadaljevali. Žeja je bila nepotešljiva. Naročila sva (z Bojanom) samo pivo, končno pa sva se odločila še za večerjo, ko so vsi okoli zelo hvalili hrano. Tako sem prvič jedel s palčkami, zraven pa dajo še vilico (ali žlico) — zaradi praktičnosti. Palčke sem po obedu skrbno spravil. Pivo se reče po kitajsko PIJIO in je sestavni del obeda (za nas na vlaku) — obrok pa je bil sestavljen iz skodelice riža (kot osnova — namesto kruha), na krožniku pa pečeno jajce z ocvirki, meso, nekakšni krlji v omaki, gobice, zelenjava in PIJIO.

Palčk sva se po začetnem mučenju kar dobro navadila. Začel se je žur po večerji. Prisedla sta še dva Finca. Spat smo šli ob 3. zjutraj, čeprav smo bili sposobni bdeti do jutra.

Kitajski starček se nam je pridružil ob pitju piva iz pločevink, ko smo pivo spili do konca pa je pločevinke skrbno pospravil v svojo vrečo

Hong Kong — še 10 let angleška kolonija — avtobusi so dvonadstropni, enako kot v Londonu in tudi promet poteka po levi strani ceste. Kar 80% ljudi je Kitajcev

Parkirišče koles v Pekingu

Na slovitem newyorškem maratonu tudilskraš

Kdo še ni slišal za sloviti newyorški maraton, ki ga prirejajo vsako leto v začetku novembra po ulicah tega večmilijonskega mesta, po njegovi betonski džungli? Takrat se umaknejo vsa prevozna sredstva, ulice so prazne, le ob njih, na pločnikih se zbere na milijone gledalcev, ki željno pričakujejo štart, tek in cilj tisočev in tisočev tekačev in tekačic z vsega sveta.

Na letošnjem maratonu je nastopilo kar 22 tisoč udeležencev te zahtevne športne preizkušnje iz 69 držav, kar prek dva milijona Newyorčanov pa je v lepem nedeljskem dopoldnevu uživalo in spremljalo pisano reko udeležencev raznih ras in narodnosti tega slovitega maratona.

Prav ste prebrali naslov tega sestavka. Med nastopajočimi v New Yorku je bil prvič letos tudi Iskraš iz novogoriške Iskre Avtoelektrike **Edi Caharija**. Temu vitkemu in klenemu 27 letnemu Novogoričanu, telefon-skemu tehniku, zaposlenemu v Avtoelektriki 4 leta, se je tako izpolnila največja in dolgoletna želja, da se pomeri na tako sloviti prireditvi, kot je newyorški maraton. In ne samo to. Edi je prišel na cilj s presenteljivo dobrim časom, za zmagovalcem Kenijcem je zaostal le 28 minut, kar je zadostovalo za odlično 180. mesto. To je Edijev največji uspeh, ki ga je bil izredno vesel tudi zato, ker ga je obdala in mu čestitala nepopisna množica ljudi, ki jih ni in jih ne bo nikoli več videl, na njegovi majici, ki jo je nosil med tekom pa je občudovala napis »Iskra Avtoelektrika Nova Gorica Jugoslavija — starters alternators.« (del proizvodnega programa Avtoelektrike).

Seveda nas je zanimalo marsikaj o tej svetovni atrakciji, zato smo zaprosili Edija, da nam kaj več pove o nastopu na maratonu, ki je bil dolg 42 kilometrov.

Kdaj ti je vzknila želja, da bi se udeležil newyorškega maratona?

S tem športom se ukvarjam že vrsto let, tekmoval pa sem, razen v domovini, tudi po večjih evropskih maratonih. Že od nekdaj pa je v meni tlela želja, da bi lahko bil med tekmovalci newyorškega maratona. V začetku letošnjega leta sem stopil v stik z organizatorji

newyorške prireditve ter kmalu zatem dobil možnost udeležbe. Ta prijetna novica me je še bolj priklenila na intenzivnejše treninge, saj sem vedel, da me čaka največja tekaška preizkušnja. Med pripravami sem vsak dan pretekel od 20—25 kilometrov, poleti pa sem sodeloval tudi na več triatlonihi. Od začetka leta do nastopa v New Yorku pa sem pretekel več kot 3500 kilometrov.

Organizatorji so mi poslali vse potrebne dokumente in 27. oktobra sem odpotoval.

Kdo ti je omogočil udeležbo?

Priti v največje ameriško mesto, ki je oddaljeno od Nove Gorice kar okrog sedem tisoč kilometrov, ostati nekaj dni tam in še tekmovali, (štartnina znaša 25 dolarjev), vse to seveda ni poceni. Sam vseh stroškov ne bi zmoget, zato sem zaprosil za pomoč razne delovne organizacije, med njimi tudi našo Avtoelektriko. Prisluhnila je moji želji, razumela je moja hotenja in mi priskočila na pomoč. Zato naj izrabim to priložnost za iskreno zahvalo Avtoelektriki ter TOZD DES, kjer delam, za razumevanje ob moji odsotnosti.

Kako je potekalo potovanje, kje si bival v New Yorku?

Že nekaj mesecev pred odhodom sem rezerviral letalsko vozovnico Zagreb—New York. Polet je trajal 9 ur, na tamkajšnjem letališču pa sem doživel pravo indijansko poletje, kot mu pravijo Američani. V mogočni letalski zgradbi me je čakala sorodnica, ki me je odpeljala na njen dom v »bližnji« New Jersey, ki je približno 120 kilometrov oddaljen od New Yorka. Pri njej sem ostal tri dni, ki sem jih porabil predvsem za aklimatizacijo na novo okolje in podnebje.

Kako sploh je videti ta množična prireditve?

Napočil je težko pričakovani dan, dan na katerega sem se pripravljaval toliko časa. Bila je lepa sončna nedelja. Udeleženci maratona smo bili na štartu že nekaj ur pred uradnim pričetkom. Iz minute v minuto nas je bilo več, ob 10.30, ko je sam župan New Yorka dal

Novogoriški Iskraš Edi Caharija med tekom na ulicah New Yorka

znak za pričetek, oz. ustrelil je iz topa, nas je bilo 22.509 z vsega sveta. Sam sem bil nekoliko v »ospredju«, pred menoj je bilo le kakih tisoč tekmovalcev. Vzdušja ni mogoče opisati. V trenutku se je nepopisna reka belih, rumenih, črnih, manj črnih ljudi premaknila, začela je pridobivati na hitrosti, sloviti newyorški most Verenzano bridge, dolg 3 kilometre, je bil »zavzet«.

Po spustu z mosta, kjer je bila res nepopisna gneča, smo se spustili v Brooklyn. Tu nas je sprejelo z aplavzom, vzkliki in bodrenjem na sto tisoče ljudi, kar je name naredilo inpozantem vits.

Proga je bila speljana mimo Harlema in je vodila proti newyorškemu Centralnemu parku, kjer je bil cilj. Potem, ko je bilo za mano že približno 25 kilometrov, sem začel izredno dobro teči in dohitel skupino dvestotih tekmovalcev, ki so bili v ospredju kot vodilni. Doživel pa sem tudi dve večji krizi in sicer na Manhatanskem mostu ter pri vходу na Prvo avenijo. To me je vsekakor stalo še boljše uvrstitve kot 180. mesta, ki sem ga osvojil in sem ga seveda kljub vsemu zelo vesel.

Skupaj z mano sta bila na tej naporni preizkušnji še dva Slovenca, Mirko Vindiš iz Ptujja in Brane Mlinar iz Ljubljane. Ekipno, torej vsi trije, smo osvojili 10. mesto in bili nadvse ponosni, ko smo na velikem semaforju zagledali napis: 10 — Yugoslavy.

Čestitke Edi za tako dobro uvrstitev, sedaj pa nam povej še kaj o življenju v največjem ameriškem mestu.

Kaj naj povem. Močno se razlikuje od našega, težko je sprejemljivo za Evropejce, ki pridejo sem prvič. Tu mislim predvsem na prehrano, hitrejši tempo samega življenja, predvsem pa je opazna nekakšna odtujenost človeka od človeka. Kljub temu, da sem videl majhen del Amerike, se mi zdi, kot da sem videl vso, saj videti in občutiti New York je res veličastno doživetje. Ob vsem tem pa mi je ostal najbolj v spominu prav tek, posebej pa ljudje ob progi, ki so bili vsaj v času maratona kot eden, seveda le glede navijanja in vzklikanja nam tekmovalcem.

Marko Rakušček

Pred štartom slovitega newyorškega maratona

Hoja in tek na smučeh

Janez Pavčič

Medtem, ko smo se v prejšnjem prispevku seznanili s smučmi za hojo in tek, se bomo v tem pomudili pri ostali opremi in mažah. Tekaške palice delimo v glavnem v dve skupini, tiste iz kovinskih in one iz karbonskih cevi. Slednje uporabljajo predvsem vrhunski tekači in zelo dobri rekreativci, medtem, ko kovinske ustrezajo za rekreativce in sprehajalce, saj so odpornejše pa tudi krpljice imajo nekoliko večje in polne. Pri palicah tako tekmovalnih, kot tudi onih za potrebe rekreacije, priporočamo ročaje oblačene v usnjene prevleke. Dolžina palic za sprehajanje in klasičen način teka naj bi bila do pod pazduhe, ali kakšen centimeter manj, kajti po večini imamo šibke roke. Tekmovalci lahko uporabljajo nekaj daljše palice, recimo do vrha ramen. Za novo drsalno tehniko teka morajo biti palice daljše, do brade, ali celo do višine ušes, ker sicer ne bomo mogli pravilno in učinkovito izvajati posameznih elementov drsalne tehnike. Kdor pa bi rad imel ene palice za oba načina teka, naj izbere

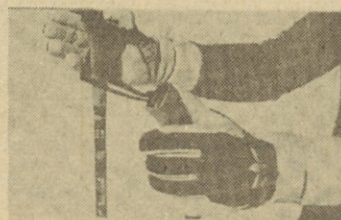
vmesno dolžino, vendar to odsvetujemo!

Vezi so za sprehajalce primerne širše 75 mm, ožje 50 mm, za rekreativce ožje 50 mm in 38 mm, medtem, ko tekmovalci največ uporabljajo 38 mm in pa nov model NNN ROTEFELLA.

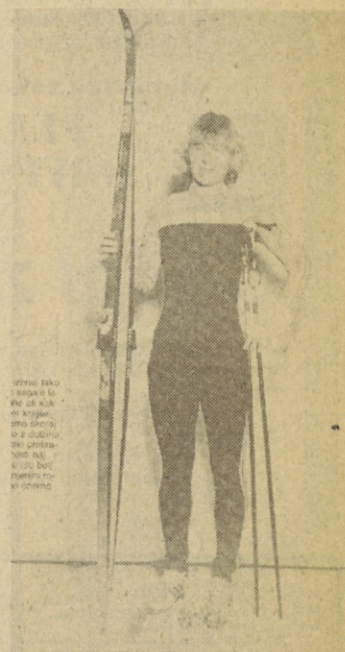
Čevlje moramo kupovati v zavisnosti od vezi, da nebi imeli različnih, ki nebi šli skupaj. Za sprehajalce, posebno starejše so najbolj primerni tisti z 75 mm širokimi podplati. Za rekreativce oni z 50 mm širokimi in 12 mm debelimi podplati, oboji pa naj bi nam segali čez gležnje. Za rekreativne tekmovalce so najustrežnejši nižji s podplati 50 in 38 mm ter seveda NNN Rottefella, medtem ko nosijo tekmovalci zelo lahke nizke čevlje za klasičen in posebno okrepljene višje čevlje za drsalno tehniko teka.

Pri oblačilih ne bi smeli biti preveč izbirčni, saj je vsako vsaj malo športno oblačilo primerno za hojo in tek, posebno za sprehajanje. Trenirka, hlače pumparice pa tudi navadne dolge hlače, dvodelni

dres, enodelni do pod kolen in seveda enodelni, oprijeti iz tankega gosto tkanega materiala, vse to lahko nosimo, seveda ne vsi vsega. Starejši, predvsem debelejši naj nosijo dvodelni dres, da nekoliko prikrijejo svoj izgled, manj debeli si lahko privoščijo enodelni dres do podkolen, medtem, ko je enodelni tekmovalni dres resnično le za mlada sloka dekleta in fante. Tudi na ustreznost barve moramo gledati, da ne bomo pisani kot karnarčki.

Pokrivalo, kapa, naj bo iz lahkega prediva, rokavice usnjene ali iz sintetičnega pletenja, in to s prsti. Nogavice, dokolenke naj bodo iz tanjše volne ali frotiraste, da nas ne bodo ožulile. Čevlji naj bodo za rekreativce nekoliko močnejši s širšim 75 ali 50-milimetrskim podplatom in nekoliko višji, segajo naj preko gležnjev. Nizki, lahki in ožji čevlji so le za tekmovalce in bolj izkušene rekreativce.

Palice bomo izbrali tako, da nam bodo segale le do pod pazduhe ali kakšen centimeter krajše, kajti roke imamo skoraj vsi šibke, zato z dolžino palic ne smemo pretiravati. Po možnosti naj bodo kovinske (so bolj trpežne) z usnjenim ročajem in polno oporno krpljico.

Nogavice naj bodo iz mešane preje, tenko pletene in naj bodo na notranji strani po možnosti frotiraste, da nas ne tiščijo in ožulijo.

Rokavice so najboljše tiste iz tenkega usnja, lahko kombinirane z sintetično pleteno mrežo, naj imajo vseh 5 prstov in naj segajo preko zapestja.

Pokrivalo, kapa naj bo iz tanjše pletenih volnenih ali bombažnih materialov, izogibati pa se moramo sintetičnih pokrival, ki ne prepuščajo zraka.

K opremi pa sodijo tudi ustrezna sončna očala, ali barvni ščitnik, ki nam pred soncem, snežno belino, ali vetrom zaščitijo naše vse bolj občutljive oči.

Tekaško oblačilo naj bo primerno našim letom in tudi postavi. Enodelni tekaški dres iz finega, tankega materiala naj nosijo tekmovalci in pa mlajši, vitki rekreativci. Za starejše, malo bolj obilne, priporočamo dvodelne drese, trenirke ali pa tudi planinske pumparice. Izogibati se moramo nepropustnih sintetičnih tkanin, v katerih bi se preveč znojili in slabo počutili.

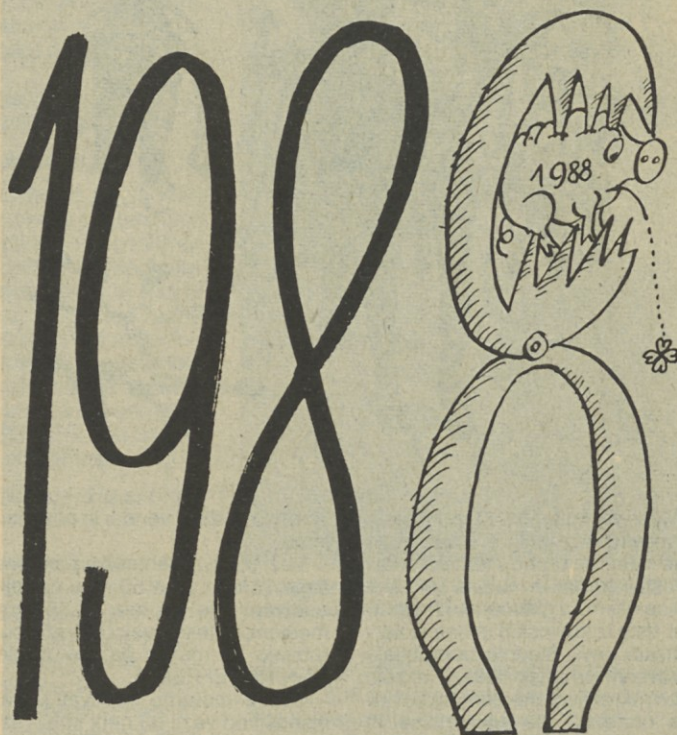
Klub štipendistov Iskre obstaja že devetnajsto leto. V začetku je bil ta klub prostor, kjer so se sestajali vsi štipendisti, ne glede na smer in stopnjo študija in organizirali ogled kulturnih prireditev, smučanje, izlete in podobno. Po prenehanju te dejavnosti in pridobitvi novih prostorov so se člani začeli ukvarjati s pretežno tehnično dejavnostjo. Danes klub združuje študente in dijake elektrotehniške usmeritve, ki jim ne zadostuje pretežno teoretično znanje, ki ga lahko dobijo v šoli, ampak bi radi videli tudi njegove praktične rezultate. Klub jim nudi vsaj najosnovnejše pogoje za delo, t.j. nekatere instrumente, orodje in osnovni material. Pri nabavi materiala in instrumentov klubu pomagajo delovne organizacije Iskre, predvsem z odpisanimi in zanje drugače neuporabnimi stvarmi, ki jih v klub nato usposobijo s prostovoljnim delom. Najvažnejše, čeprav na žalost manj pogoste so donacije novih aparatov in ostalih izdelkov Iskre, ki predstavljajo materialno osnovo dejavnosti kluba. Vsako leto organiziramo tečaje za nove člane, prav tako pa so starejši člani kluba, po večini študenti višjih letnikov elektrofakultete, na voljo mlajšim in manj izkuše-

nim, ki imajo težave z realizacijo zahtevnejših projektov. Tako s seminarji, kot tudi z literaturo in knjižnici skušamo slediti novejšim tehnologijam, z rezultati teh prizadevanj se lahko seznanite na naši tradicionalni razstavi. Kljub odličnim odnosom z večino delovnih organizacij Iskre se nam je letos zastavil očitno nepremagljiv problem — ostali smo brez ustreznega prostora za našo dejavnost. Tako namesto načrtovane razširitve, kljub velikim naporom starejših članov, celo osnovna dejavnost komaj vegetira v zasilnih kletnih prostorih. Zato smo se letos morali opovedati vsem tečajem in seminarjem in s tem seveda tudi novim članom. Ob tem je vsekakor treba povedati, da smo pri nekaterih ljudeh v SOZ Iskra naleteli na izredno razumevanje in obstajajo resne možnosti, da bomo prostorski problem rešili kmalu po novem letu. Taka rešitev bo — kljub krizni situaciji, ki Iskre gotovo ni obšla — potrdila Iskrino usmeritev v mlade kadre in nove tehnologije. Nočemo obljubljeni preveč, vendar vas že zdaj vabimo na naslednjo razstavo, ki bo gotovo ravno toliko odraz naših hotenj in prizadevanj kot naših materialnih možnosti.

Planinske sekcije DO Iskra Kranj bo v petek, 15. januarja 1988 ob 18. v dvorani DPO v Savski loki (delavska restavracija) z naslednjim dnevnim redom:

1. otvoritev in izvolitev organov zbora
2. poročila
3. razprava o poročilih
4. razrešnica staremu odboru in izvolitev novega
5. zaključek

Vabljeni!

А. ПОГАК

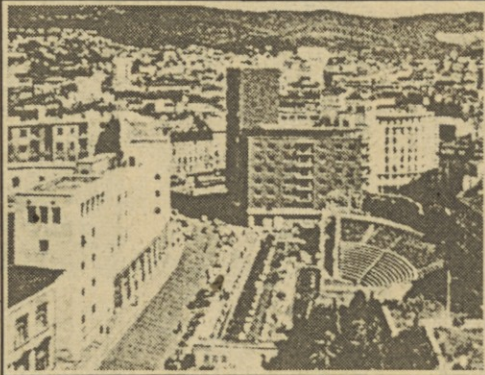
Obční zbor

Osrednje Iskrino planinsko društvo vabi na redni letni občni zbor, ki bo 14. januarja, torej že ta četrtek ob 17. v PPC v Ljubljani. Seveda bo srečanje Iskrinih ljubiteljev gora priložnost za oceno lanske planinske sezone, hkrati pa bodo na njem sprejeli tudi načrt izletov v letu 1988.

Zbor bodo udeleženci planinskega izleta v Španijo popestrili tudi z diapozitivi, že po tradiciji pa bo ob zaključku tudi skromna pogostitev.

Mali oglas

Zelo ugodno prodam nove zadnje luči za »hrošča« ter mizarski stroj HOBY — 82, telefon: 064/25053 — 064/22221, int.: 2867 (Iskra-KIBERNETIKA, TOZD Števec).

AVTOR RUDI MURN	ENA IZMED RAZNIH MOZNOSTI	EL NEGATIVNI OSNOVNI DELEC	VODNA ZIVAL	PRITOK ILMEN- SKEGA JEZ. SZ	ŠOLSKA DISCIPLIN- SKA KAZEN	GOGOLJEV JUNAK BULJBA						
VRSTA AROMATI- ČNEGA VINA	V	E	R	M	N	T						
ZVEZNA DRŽAVA ZDA	A	L	A	S	K	A						
PRED- STOJNIK UNIVERZE	R	E	K	T	O	R						
IVAN KRILOV	I	K	NADAV PRITOK RENA V SVICI	A	R	A						
OČE	A	T	A	ERA	SPLIT GRŠKA CRKA	S	T	ETIOPSKI PLEMIŠKI NASLOV	BRKATI JASTREB	POUDAREK	STRAST	TRENJE
ZNAČAJ	N	R	A	V	I	PRIVRŽE- NEC RASIZMA	R	A	S	I	S	T
DAN V TEDNU	T	O	R	E	K	ŠIPA	S	T	E	K	L	O
DODATEK K POGODBI	A	N	E	K	S	IZDELO- VALEC TORT	T	O	R	T	A	R

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Jezelnov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 — telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Iskra